

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA I NAMJEŠTENICIMA

Član 1

U Zakonu o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21) član 22 mijenja se i glasi:

"Za starješinu organa uprave može biti imenovano lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili devet godina radnog iskustva na drugim poslovima, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano."

Član 2

U članu 24 stav 3 mijenja se i glasi:

"Lice koje vrši poslove iz kategorije visoki rukovodni kadar mora imati VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili osam godina radnog iskustva na drugim poslovima, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano."

Član 3

Član 26 mijenja se i glasi:

"U okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar nivoi, zvanja i uslovi su:

1) nivo 1: načelnik, rukovodilac, drugo odgovarajuće zvanje – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili šest godina radnog iskustva na drugim poslovima;

2) nivo 2: šef, koordinator ili drugo odgovarajuće zvanje – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na drugim poslovima.

U nivo 1 razvrstavaju se i zvanja: glavni inspektor i glavno ovlašćeno službeno lice – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili sedam godina radnog iskustva na drugim poslovima.

U nivo 2 razvrstava se i zvanje inspektor koordinator – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje jedna godina radnog iskustva na poslovima u zvanju inspektor I ili šest godina radnog iskustva na drugim poslovima."

Član 4

U članu 28 stav 1 tačka 1 alineja 1 riječ "tri" zamjenjuje se riječju "pet".

U alineji 2 riječ "dvije" zamjenjuje se riječju "tri".

U alineji 3 riječi: "jedna godina" zamjenjuju se riječima: "dvije godine".

Član 5

U članu 29 stav 2 tačka 1 riječ "dvije" zamjenjuje se riječju "tri".

U tački 2 riječi: "jedna godina" zamjenjuju se riječima: "dvije godine".

U tački 3 riječi: "šest mjeseci" zamjenjuju se riječima: "jedna godina".

Član 6

U članu 31 stav 1 tačka 2 riječi: "šest mjeseci" zamjenjuju se riječima: "jedna godina".

Član 7

U članu 34 stav 3 briše se.
Dosadašnji st. 4 do 8 postaju st. 3 do 7.

Član 8

U članu 38 stav 1 alineja 2 mijenja se i glasi:
"- radno mjesto nije popunjeno, osim u slučaju iz člana 52 stav 2 ovog zakona i člana 122 stav 1 alineja 1 ovog zakona;"
Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:
"U slučaju iz člana 122 stav 1 alineja 1 ovog zakona odluka o pokretanju postupka za popunu radnog mjesta može se donijeti najkasnije tri mjeseca prije donošenja rješenja o prestanku radnog odnosa."
Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 9

U članu 40 stav 2 poslije riječi "odbrane," dodaju se riječi: "informacione bezbjednosti,".

Član 10

U članu 41 na kraju stava 2 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "ako se ne mogu popuniti putem raspoređivanja u skladu sa ovim zakonom.".

Član 11

U članu 42 stav 3 poslije riječi: "(u daljem tekstu: organ za upravljanje kadrovima)" stavlja se tačka, a riječi: "i na internet stranici državnog organa u kojem se vrši popuna radnog mjesta." brišu se.

Član 12

U članu 43 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:
"Odluka o povlačenju oglasa i obustavi postupka za popunu radnog mjesta mora biti obrazložena."
U stavu 7 riječi: "stava 6" zamjenjuju se riječima: "stava 7".
Dosadašnji st. 3 do 7 postaju st. 4 do 8.

Član 13

U članu 44 stav 1 mijenja se i glasi:
"Na interni oglas može se prijaviti državni službenik koji je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme, lice kome je prestao mandat na osnovu člana 60 stav 1 al. 1, 2 4 i 5 ovog zakona i državni službenik, odnosno namještenik iz člana 131 stav 1 ovog zakona."

Član 14

U članu 46 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Kandidat iz stava 1 ovog člana koji ne pristupi provjeri znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina, smatra se da je odustao od prijave na interni, odnosno javni oglas.”

U st. 4, 5 i 6 riječi: “stava 3” zamjenjuju se riječima: “stava 4”.

U stavu 7 riječi: “stava 4” zamjenjuju se riječima: “stava 5”.

U stavu 8 riječi: “stava 2” zamjenjuju se riječima: “stava 3”, a riječi: “stava 5” riječima: “stava 6”.

U stavu 9 riječi: “stava 2” zamjenjuju se riječima: “stava 3”.

Dosadašnji st. 2 do 9 postaju st. 3 do 10.

Član 15

U članu 47 stav 1 riječi: “stav 6” zamjenjuju se riječima: “stav 7”.

U stavu 2 riječi: “stav 4” zamjenjuju se riječima: “stav 5”, a riječi: “stav 7” riječima: “stav 8”.

U stavu 5 riječi: “st. 6 i 7” zamjenjuju se riječima: “st. 7 i 8”.

Član 16

U članu 48 stav 4 mijenja se i glasi:

“Za radna mjesta iz kategorije ekspertske-rukovodni kadar, ekspertske kadar i izvršni kadar i radna mjesta namještenika bira se najbolje ocijenjeni kandidat sa liste za izbor kandidata.”

U stavu 6 riječi: “prijavljenim kandidatima,” zamjenjuju se riječima: “kandidatima koji su pristupili provjeri znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina,”.

U stavu 7 riječi: “10 dana” zamjenjuju se riječima: “deset dana”, a riječi: “sa liste za izbor kandidata u roku od 5 dana.” riječima: “koji su pristupili provjeri znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina, u roku od pet dana.”.

Član 17

U članu 50 stav 2 mijenja se i glasi:

“Organ za upravljanje kadrovima dužan je da kandidatu koji nije izabran vrati dostavljenu dokumentaciju ako je to zahtijevao u prijavi na oglas, u roku od deset dana od dana prijema odluke o izboru, ako na tu odluku nije izjavljena žalba.”

Član 18

U glavi III. potpoglavlje 2. Postavljenje inspektora i ovlašćenog službenog lica i član 55 brišu se.

Član 19

U članu 56 stav 3 poslije riječi: “starješina organa za upravljanje kadrovima” zarez se briše i dodaju riječi: “ili lice iz kategorije visoki rukovodni kadar iz tog organa koje on ovlasti,”.

Član 20

Član 60 mijenja se i glasi:

“Imenovanom, odnosno postavljenom licu prestaje mandat:

- istekom mandata;
- na lični zahtjev;
- prestankom radnog odnosa;
- u slučaju iz člana 84 stav 5 ovog zakona;
- u slučaju iz člana 134 ovog zakona;
- razrješenjem.

Lice iz stava 1 ovog člana razrješava se ako:

- je osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora;
- je osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti u državnom organu;
- mu je izvršnim rješenjem izrečena disciplinska mjera prestanak radnog odnosa;
- u drugim slučajevima propisanim posebnim zakonom.

Lice kome je prestao mandat u smislu stava 1 al. 1, 2, 4 i 5 ovog člana, ako je saglasno, raspoređuje se u istom državnom organu na radno mjesto iz kategorije ekspertsko-rukovodni kadar koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja i sposobnostima.

Lice kome je prestao mandat u smislu stava 1 al. 1, 2, 4 i 5 ovog člana, ako je saglasno, raspoređuje se u drugi državni organ na radno mjesto iz kategorije ekspertsko-rukovodni kadar koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja i sposobnostima, na osnovu pisanog sporazuma starješina državnih organa, a ako je to lice bilo starješina organa uprave, na osnovu sporazuma resornog ministra i starješine državnog organa u koji se to lice raspoređuje.

Ako nema upražnjenog radnog mjesta iz kategorije ekspertsko-rukovodni kadar iz st. 3 i 4 ovog člana, lice kome je prestao mandat u smislu stava 1 al. 1, 2, 4 i 5 ovog člana, ako je saglasno, može se rasporediti i na drugo radno mjesto koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja i sposobnostima.

Rješenje o raspoređivanju u slučaju iz st. 3, 4 i 5 ovog člana donosi starješina državnog organa u koji se to lice raspoređuje.

Lice iz stava 1 al. 1 i 5 ovog člana koje nije raspoređeno u skladu sa st. 3, 4 i 5 ovog člana, u roku od jedne godine od dana prestanka mandata, za to vrijeme prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža, koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog mjesta na kojem je bilo imenovano, odnosno postavljeno, uz odgovarajuće usklađivanje.

Izuzetno, pravo na naknadu može da se produži za još jednu godinu, ako lice iz stava 7 ovog člana u tom vremenu stiče pravo na penziju, na osnovu podnijetog zahtjeva organu u kojem je bilo imenovano, odnosno postavljeno.

Lice iz stava 1 al. 1 i 5 ovog člana koje nije saglasno sa rasporedom u skladu sa st. 3, 4 i 5 ovog člana, prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža, koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog mjesta na kojem je bilo imenovano, odnosno postavljeno, uz odgovarajuće usklađivanje, do isteka roka od godinu dana od dana prestanka mandata, bez ponovnog prava na raspored.

Lice iz stava 1 al. 2 i 4 ovog člana, kao i lice koje je bilo u mandatu manje od šest mjeseci, prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža, koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog

mjesta na kojem je bilo imenovano, odnosno postavljeno, uz odgovarajuće usklađivanje, do raspoređivanja u skladu sa st. 3, 4 i 5 ovog člana, a najduže dva mjeseca od prestanka mandata.”

Član 21

U članu 61 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

“Za radno mjesto iz stava 1 ovog člana vršilac dužnosti može se odrediti najviše dva puta.

Vršilac dužnosti starješine organa uprave, odnosno službe ili lica koje vrši poslove visokog rukovodnog kadra može se odrediti i u slučaju privremene spriječenosti za rad, roditeljskog ili porodijskog odsustva tog lica, dok traje privremena spriječenost za rad, roditeljsko ili porodijsko odsustvo.”

U stavu 3 riječi: “ili lice van organa državne uprave, odnosno službe ili pravnog lica iz člana 3 stav 2 ovog zakona u kojem se određuje vršilac dužnosti,” brišu se.

U stavu 5 riječi: “koji je određen iz reda državnih službenika,” brišu se.

U stavu 7 riječi: “st. 1 do 6” zamjenjuju se riječima: “st. 1 do 8”.

Dosadašnji st. 2 do 7 postaju st. 4 do 9.

Član 22

Poslije člana 65 dodaje se novi član koji glasi:

“Trajno raspoređivanje u drugi organ

Član 65a

Izuzetno od člana 65 ovog zakona, državni službenik, odnosno namještenik zbog potreba rada može biti trajno raspoređen u drugi državni organ, na odgovarajuće radno mjesto u smislu člana 63 stav 2 ovog zakona, uz njegovu saglasnost.

Rješenje o trajnom raspoređivanju u drugi državni organ donosi starješina državnog organa u koji se raspoređuje državni službenik, odnosno namještenik, uz prethodnu saglasnost starješine državnog organa u kojem je državni službenik, odnosno namještenik radio prije raspoređivanja.”

Član 23

U članu 66 stav 2 poslije riječi “trudnoće” dodaje se zarez, a riječi: “ili porodijskog” zamjenjuju se riječima: “porodijskog ili roditeljskog”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Izuzetno od stava 2 ovog člana, državni službenik, odnosno namještenik za vrijeme privremene spriječenosti za rad, trudnoće, porodijskog ili roditeljskog odsustva, može se rasporediti uz pisanu saglasnost.”

Član 24

U članu 97 stav 4 mijenja se i glasi:

“Odluka o pokretanju disciplinskog postupka za lakšu, odnosno težu povredu službene dužnosti dostavlja se državnom službeniku, odnosno namješteniku čija se disciplinska odgovornost utvrđuje i Državnoj disciplinskoj komisiji iz člana 105 ovog zakona (u daljem tekstu: Državna disciplinska komisija).”

Stav 5 briše se.

U stavu 6 riječi: “st. 4 i 5” zamjenjuju se riječima: “stava 4”.

Dosadašnji stav 6 postaje stav 5.

Član 25

Čl. 98 i 99 brišu se.

Član 26

Čl. 100 i 101 mijenjaju se i glase:

“Disciplinski postupak za lakšu, odnosno težu povredu službene dužnosti

Član 100

Disciplinski postupak za lakšu, odnosno težu povredu službene dužnosti protiv državnog službenika, odnosno namještenika vodi i odluku donosi Državna disciplinska komisija.

U disciplinskom postupku se mora održati rasprava na kojoj državni službenik, odnosno namještenik ima pravo na odbranu.

Državni službenik, odnosno namještenik može se braniti sam, preko advokata, zastupnika ili predstavnika sindikata.

Izuzetno, rasprava se može održati i bez prisustva državnog službenika, odnosno namještenika protiv koga se vodi disciplinski postupak, ako je državni službenik, odnosno namještenik uredno pozvan, a pozivu se nije odazvao, niti je opravdao izostanak, a Državna disciplinska komisija procijeni da se na osnovu sprovedenih dokaza može utvrditi odgovornost državnog službenika, odnosno namještenika za koju se tereti.

Prilikom odlučivanja o disciplinskoj odgovornosti državnog službenika, odnosno namještenika Državna disciplinska komisija nije vezana pravnom kvalifikacijom povrede službene dužnosti navedene u odluci za pokretanje disciplinskog postupka.

U disciplinskom postupku primjenjuje se zakon kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Izricanje disciplinske mjere

Član 101

Disciplinsku mjeru za lakšu, odnosno težu povredu službene dužnosti protiv državnog službenika, odnosno namještenika izriče Državna disciplinska komisija.

Prilikom izbora disciplinske mjere uzimaju se u obzir težina povrede službene dužnosti, nastale posljedice, stepen odgovornosti, okolnosti u kojima je povreda službene dužnosti učinjena i olakšavajuće i otežavajuće okolnosti.

Protiv odluke Državne disciplinske komisije može se pokrenuti upravni spor.”

Član 27

U članu 102 stav 3 i čl. 105, 107 i 110 riječi: “Disciplinska komisija” u različitom padežu zamjenjuju se riječima: “Državna disciplinska komisija” u odgovarajućem padežu.

Član 28

Član 106 mijenja se i glasi:

“Uslovi za imenovanje predsjednika i članova Državne disciplinske komisije

Član 106

Za predsjednika Državne disciplinske komisije imenuje se lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, pravni fakultet, položen pravosudni ispit i najmanje deset godina radnog iskustva u oblasti prava.

Za člana Državne disciplinske komisije imenuje se lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, pravni fakultet i najmanje sedam godina radnog iskustva u oblasti prava.

Najmanje jedan član Državne disciplinske komisije mora imati položen pravosudni ispit.”

Član 29

Poslije člana 106 dodaje se novi član koji glasi:

“Postupak imenovanja predsjednika i članova Državne disciplinske komisije Član 106a

Odluku o pokretanju postupka za popunu radnih mjesta predsjednika i članova Državne disciplinske komisije putem javnog konkursa donosi Ministarstvo.

Postupak po javnom konkursu iz stava 1 ovog člana sprovodi organ za upravljanje kadrovima.

Rok za podnošenje prijave na javni konkurs iz stava 1 ovog člana je 20 dana od dana objavljivanja tog konkursa.

Kandidat koji ispunjava uslove javnog konkursa iz stava 1 ovog člana podliježe provjeri znanja i sposobnosti, na osnovu propisanih kriterijuma.

Provjeru iz stava 4 ovog člana vrši komisija koju obrazuje organ za upravljanje kadrovima i čine je starješina organa za upravljanje kadrovima, lice iz kategorije visoki rukovodni kadar iz Ministarstva, istaknuti stručnjak u oblasti upravnog postupka, kao i dva istaknuta stručnjaka u oblasti službeničkih odnosa od kojih jedan mora imati najmanje 12 godina radnog iskustva i položen pravosudni ispit.

Istaknute stručnjake iz stava 5 ovog člana određuje starješina organa za upravljanje kadrovima sa liste istaknutih stručnjaka iz člana 56 stav 5 ovog zakona.

O provjeri iz stava 4 ovog člana komisija iz stava 5 ovog člana sačinjava izvještaj.

Lista za izbor kandidata za predsjednika i člana Državne disciplinske komisije sačinjava se u skladu sa članom 47 stav 3 ovog zakona i sa izvještajem iz stava 7 ovog člana dostavlja Ministarstvu.

Poslije obavljenog razgovora sa svim kandidatima sa liste iz stava 8 ovog člana, Ministarstvo sačinjava predlog za imenovanje predsjednika i članova Državne disciplinske komisije.

Način sprovođenja provjere iz stava 4 ovog člana, kriterijume i način ocjenjivanja na toj provjeri, kao i sadržaj izvještaja iz stava 7 ovog člana propisuje Vlada.”

Član 30

Član 108 mijenja se i glasi:

“Prestanak mandata Državne disciplinske komisije

Član 108

Predsjedniku, odnosno članu Državne disciplinske komisije prestaje mandat:

- 1) istekom vremena na koje je imenovan;
- 2) na lični zahtjev;
- 3) razrješenjem.

Predsjednik, odnosno član Državne disciplinske komisije razrješava se dužnosti, ako:

- 1) je osuđen na безусловnu kaznu zatvora;
- 2) je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za rad u državnom organu;
- 3) nestručno ili nesavjesno obavlja dužnost.

Lice kome je prestao mandat u smislu stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, ako je saglasno, raspoređuje se u Ministarstvu na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja i sposobnostima ili u drugom državnom organu na osnovu pisanog sporazuma ministra javne uprave i starješine državnog organa u koji se to lice raspoređuje.

Lice kome je prestao mandat u smislu stava 1 tačka 1 ovog člana koje nije raspoređeno u skladu sa stavom 3 ovog člana, u roku od jedne godine od dana prestanka mandata, za to vrijeme prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog mjesta na kojem je bilo imenovano, uz odgovarajuće usklađivanje.

Izuzetno, pravo na naknadu može da se produži za još jednu godinu, ako lice iz stava 4 ovog člana u tom vremenu stiče pravo na penziju, na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu.

Lice iz stava 1 tačka 1 ovog člana koje nije saglasno sa rasporedom u skladu sa stavom 3 ovog člana, prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog mjesta na kojem je bilo imenovano, uz odgovarajuće usklađivanje, do isteka roka od godinu dana od dana prestanka mandata, bez ponovnog prava na raspored.

Lice iz stava 1 tačka 2 ovog člana, kao i lice koje je bilo u mandatu manje od šest mjeseci, prima naknadu u visini zarade koja obuhvata osnovnu zaradu, posebni dio zarade i procenat minulog staža koju je imalo u posljednjem mjesecu vršenja poslova radnog mjesta na kojem je bilo imenovano, uz odgovarajuće usklađivanje, do raspoređivanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, a najduže dva mjeseca od prestanka mandata.

U slučaju prestanka mandata predsjedniku, odnosno članu Državne disciplinske komisije, Ministarstvo u roku od 15 dana donosi odluku o pokretanju popune radnog mjesta iz člana 106a ovog zakona.”

Član 31

Poslije člana 108 dodaje se novi član koji glasi:

“Vršilac dužnosti predsjednika, odnosno člana Državne disciplinske komisije

Član 108a

U slučaju privremene spriječenosti za rad, roditeljskog ili porodijskog odsustva predsjednika, odnosno člana Državne disciplinske komisije može se odrediti vršilac dužnosti dok traju privremena spriječenost za rad, roditeljsko ili porodijsko odsustvo.”

Član 32

Član 109 mijenja se i glasi:

“Stručni i administrativni poslovi za potrebe Državne disciplinske komisije

Član 109

Stručne i administrativne poslove za potrebe Državne disciplinske komisije vrši Ministarstvo.”

Član 33

U članu 110 riječi: “organa za upavljanje kadrovima.” zamjenjuju se riječju “Ministarstva.”.

Član 34

U članu 122 stav 1 alineja 1 riječi: “67 godina” zamjenjuju se riječima: “66 godina”. Alineja 3 briše se.

U alineji 5 riječi: “člana 132 stav 3 i” brišu se.

Dosadašnje al. 4 do 13 postaju al. 3 do 12.

Član 35

U članu 127 stav 1 riječi: “al. 5 i 8” zamjenjuju se riječima: “al. 4 i 7”.

Član 36

U članu 129 stav 1 poslije riječi: “državnog organa,” dodaju se riječi: “ako poslovi tog državnog organa ne prelaze u djelokrug drugog državnog organa”.

Član 37

U članu 130 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“U slučaju iz stava 1 ovog člana, starješina organa dužan je da u aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predvidi radna mjesta za koja je postupak popune putem oglasa u toku, a za koja je istekao rok za prijavljivanje kandidata na oglas.”

U stavu 3 riječi: “za vrijeme trudnoće ili porodijskog” zamjenjuju se riječima: “trudnoće, porodijskog ili roditeljskog”.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

“Izuzetno od stava 4 ovog člana, državni službenik, odnosno namještenik za vrijeme privremene spriječenosti za rad, trudnoće, porodijskog ili roditeljskog odsustva može se rasporediti uz pisanu saglasnost.”

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 38

U članu 131 stav 1 riječi: “stav 2” zamjenjuju se riječima: “stav 3”, a riječi: “ostvaruje pravo na naknadu zarade” riječima: “prima naknadu”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Državni službenik, odnosno namještenik koji se nalazi na raspolaganju ima pravo prijave na interni oglas.”

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

“Izuzetno od stava 4 ovog člana, sredstva za ostvarivanje prava iz st. 1 i 2 ovog člana za lica iz člana 129 stav 1 ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore, na teret organa za upavljanje kadrovima.”

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 39

Član 132 briše se.

Član 40

U članu 133 stav 5 riječi: “za upravljanje kadrovima.” zamjenjuju se riječima: “koji je državnog službenika, odnosno namještenika stavio na raspolaganje.”.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

“Izuzetno od stava 5 ovog člana, u slučaju iz člana 129 stav 1 ovog zakona, rješenje o prestanku radnog odnosa donosi starješina organa za upravljanje kadrovima.”

Član 41

U nazivu člana 134 poslije riječi “mandata” dodaju se riječi: “starješini organa uprave i”.

Stav 1 mijenja se i glasi:

“Starješini organa uprave i licu koje vrši poslove visokog rukovodnog kadra prestaje mandat ako se:

- državni organ ukine;
- ukine dio poslova koji ne prelaze u djelokrug drugog državnog organa;
- bitno promijeni djelokrug državnog organa ili organizacione jedinice kojom rukovodi, u mjeri u kojoj se mijenjaju poslovi iz osnovne djelatnosti tog organa, odnosno organizacione jedinice, kao i uslovi za obavljanje tih poslova.”

U stavu 2 riječ “lice” zamjenjuje se riječima: “starješina organa uprave, odnosno lice”, a riječi: „člana 60 st. 3, 4 i 6” riječima: “člana 60 st. 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 10”.

Član 42

U čl. 137, 138 i 139, nazivu potpoglavlja 2, čl. 143 i 144, članu 156 st. 2 i 3 i članu 157 stav 1 tačka 6 riječi: “Komisija za žalbe” u različitom padežu zamjenjuju se riječima: “Državna komisija za žalbe” u odgovarajućem padežu.

Član 43

U nazivu člana 141 riječi: “Komisija za žalbe” zamjenjuju se riječima: “Državna komisija za žalbe”.

Stav 1 mijenja se i glasi:

“Državna komisija za žalbe ima predsjednika i šest članova.”

U st. 2, 3 i 4 riječi: “Komisija za žalbe” zamjenjuju se riječima: “Državna komisija za žalbe”.

Član 44

U članu 142 st. 1 i 2 riječi: “Komisija za žalbe” zamjenjuju se riječima: “Državna komisija za žalbe”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Najmanje dva člana Državne komisije za žalbe moraju imati položen pravosudni ispit.”

Član 45

Poslije člana 142 dodaje se novi član koji glasi:

“Postupak imenovanja predsjednika i članova Državne komisije za žalbe

Član 142a

Na sprovođenje postupka imenovanja predsjednika i članova Državne komisije za žalbe primjenjuju se odredbe člana 106a ovog zakona.”

Član 46

Član 145 mijenja se i glasi:

“Prestanak mandata Državne komisije za žalbe

Član 145

Na prestanak mandata predsjednika, odnosno člana Državne komisije za žalbe primjenjuju se odredbe člana 108 ovog zakona.”

Član 47

Poslije člana 145 dodaje se novi član koji glasi:

“Vršilac dužnosti predsjednika, odnosno člana Državne komisije za žalbe

Član 145a

Na određivanje vršioca dužnosti predsjednika, odnosno člana Državne komisije za žalbe primjenjuju se odredbe člana 108a ovog zakona.”

Član 48

Član 146 mijenja se i glasi:

“Stručni i administrativni poslovi za potrebe Državne komisije za žalbe

Član 146

Stručne i administrativne poslove za potrebe Državne komisije za žalbe vrši Ministarstvo.”

Član 49

Član 147 mijenja se i glasi:

“Sredstva za rad Državne komisije za žalbe obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore, na teret Ministarstva.”

Član 50

U članu 151 stav 1 alineja 1 riječi: “nadležnog inspekcijskog organa” zamjenjuju se riječima: “upravnog inspektora”.

U alineji 8 riječi: “na raspolaganju” zamjenjuju se riječima: “iz člana 129 st. 1 i 2 ovog zakona”.

Član 51

Poslije člana 158 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 158a

Podzakonski akt iz člana 106a stav 10 ovog zakona donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 52

Poslije člana 159a dodaje se novi član koji glasi:

“Član 159b

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji državnih organa i pravnih lica iz člana 3 stav 2 ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 53

Poslije člana 160 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 160a

Državni službenici, odnosno namještenici koji se na dan početka stupanja na snagu ovog zakona zateknu na radu u državnom organu nastavljaju sa radom u zvanjima koja su stekli po dosadašnjim propisima, do donošenja rješenja o raspoređivanju u skladu sa aktom iz člana 159b ovog zakona.”

Član 54

Poslije člana 161 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 161a

Licima koja su zasnovala radni odnos bez položenog stručnog ispita za rad u državnim organima, pod uslovom da taj ispit polože u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa, prestaje radni odnos ako ne polože stručni ispit za rad u državnim organima u tom roku.”

Član 55

Poslije člana 162 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 162a

Starješine organa uprave, kao i lica koja vrše poslove visokog rukovodnog kadra, koji su imenovani, odnosno postavljeni do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su imenovani, odnosno postavljeni.

Lica koja su određena za vršioce dužnosti starješina organa uprave i visokog rukovodnog kadra do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su određena za vršioce dužnosti.”

Član 56

Poslije člana 163 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 163a

Inspektori, odnosno ovlašćena lica koji su postavljeni do dana stupanja na snagu ovog zakona, nakon isteka vremena na koje su postavljeni, nastavljaju sa radom u skladu sa ovim zakonom.“

Član 57

Poslije člana 164 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 164a

Predsjednik i članovi Komisije za žalbe koji su imenovani u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21) nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su imenovani.

Imenovanje dva nova člana Državne komisije za žalbe u skladu sa ovim zakonom izvršiće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 58

Poslije člana 165 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 165a

Predsjednik i članovi Disciplinske komisije koji su imenovani u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21) nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su imenovani.”

Član 59

Poslije člana 166 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 166a

Postupak odlučivanja o pravima, obavezama i odgovornostima državnog službenika, odnosno namještenika, kao i postupak izbora po oglasu koji nije pravosnažno okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po Zakonu o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21).

Disciplinski postupak za lakšu povredu službene dužnosti koji nije pravosnažno okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po Zakonu o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21).”

Član 60

Poslije člana 168 dodaje se novi član koji glasi

“Član 168a

Odredbe člana 65a ovog zakona primjenjivaće se do 31. decembra 2026. godine.”

Član 61

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore.”

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 18. marta do 07. aprila 2024. godine.

Način sprovođenja javne rasprave:

- Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: U toku trajanja javne rasprave dostavljene su primjedbe ukupno 14 (četnaest) učesnika: Jovan Jovanović, Poreska uprava, Zlatko Popovoc, Generalni Sekretarijat Vlade Crne Gore, Sindikalna organizacija Uprave prihoda i carina Crne Gore, Neda Rajković, Komisija za žalbe Vlade Crne Gore, Sindikalna organizacija zaposlenih Uprave za inspekcijske poslove, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Institut alternativa, Disciplinska komisija Vlade Crne Gore, Vidoje Knežević, Uprava za ljudske resurse, Udruženje mladih sa hendikepom.

1. Jovan Jovanović

Primjedba/predlog/sugestija 1

Članovima komisije umjesto uslov položen pravosudni ispit navesti

uslov: iskustvo u trajanju od najmanje 8 godina sa minimum VII1 nivoom kvalifikacije obrazovanja - pravni fakultet, oblast radni odnosi.

Razlog:

Komisija neće da se bavi pravosuđem nego javnom upravom i kontrolom primjene procesnog zakona pri odlučivanju o pravima i obavezama zaposlenih i kandidata po oglasu i konkursu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ova izmjena ima za cilj jačanje potrebnih kvalifikacija članova Komisije. Ukazujemo i da je u važećem Zakonu propisano da predsjednik mora imati položen pravosudni ispit, a predsjednik u postupku ima ista prava i obaveze kao i član.

Primjedba/predlog/sugestija 2

Ukoliko se za člana Komisije imenuje lice koje je u radnom odnosu, istom omogućite mirovanje prava i obaveza na radno mjesto sa kojeg je imenovan, kako bi u slučaju prestanka funkcije imao mogućnost da se vrati na staro radno mjesto.

Razlog:

Dala bi se sigurnost članovima da i u slučaju prestanka funkcije mogu da se rasporede u organ državne ili lokalne uprave odakle je imenovan, ovo posebno iz razloga što najčešće članovi i ne završe puni mandat.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Mirovanje radnog odnosa predmet je Zakona o radu. S druge strane treba naglasiti da su Predlogom zakona propisana prava članova komisije po prestanku mandata.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Uvesti obavezujuću normu da se prvostepeno rješenje može poništiti samo jednom a da po drugoj žalbi u ponovljenom postupku Komisija mora odlučiti u meritumu.

Razlog:

Skratio bi se žalbeni postupak a drugostepena rješenja morala bi biti detaljna u obrazloženju gdje je prvostepeni organ pogriješio.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predloženo je predmet Zakona o upravnom postupku.

Primjedba/predlog/sugestija 4

Obavezati Komisiju da sva rješenja koja je potvrdio Upravni sud objavi na svojoj internet stranici.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predlog je svakako pozitivan i treba ga razmotriti u praktičnoj primjeni u radu Komisije, eventualno kroz Poslovnik o radu. Međutim predloženo nije zakonska materija.

2. Poreska uprava

Primjedba/predlog/sugestija 1

U odnosu na član 3 Nacrta zakona

Imajući u vidu složenost poslova i činjenicu da je glavni inspektor nadležan za posebnu oblast rada, smatramo da je u uslovima potrebno propisati najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja u oblasti inspekcijuskog nadzora ili sedam godina radnog iskustva na poslovima inspekcijuskog nadzora. Takođe, imajući u vidu da inspektor koordinator, koordinira radom velikog broja inspektora i vrši najsloženije poslove iz djelokruga rada inspekcije, smatramo da je u uslovima potrebno propisati najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja u oblasti inspekcijuskog nadzora ili šest godina radnog iskustva na poslovima inspekcijuskog nadzora.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ovakav predlog negativno bi uticao na konkurentnost za radna mjesta na koja se komentar odnosi, odnosno na smanjen broj kandidata koji ispunjavaju uslove za apliciranje na predmetna radna mjesta, što bi u krajnjem vodilo do zatvaranja sistema. Takođe, uslov koji se predlaže a odnosi se na godine iskustva u rukovođenju izjednačio bi se sa potrebnim iskustvom za lica iz kategorije visoko rukovodni kadar.

Primjedba/predlog/sugestija 2

Predlažemo da se član 55 stav 1, 2 i 3 izmijene i glase:

Glavnog inspektora i glavno ovlašćeno službeno lice, nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa, uz saglasnost Vlade, postavlja starješina državnog organa na vrijeme od pet

godina, a zasniva radni odnos na neodređeno vrijeme. Lice iz stava 1 ovog člana može biti ponovo postavljeno na isto vrijeme, nakon sprovedenog internog oglasa. Takođe, predlažemo da se stav 4 mijenja i sada glasi: Nakon isteka roka od pet godina, lice iz stava 4 ovog člana može biti ponovo postavljeno, bez sprovođenja postupka internog i javnog oglašavanja.

U odnosu na stav 7, umjesto "Na radno mjesto iz stava 4 ovog člana, nakon isteka roka od pet godina na koji je postavljeno lice iz stava 4 ovog člana, može biti postavljen državni službenik iz tog organa koji se nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme.", predlažemo da stoji: "Na radno mjesto iz stava 4 ovog člana, nakon isteka roka od pet godina na koji je postavljeno lice iz stava 4 ovog člana ili na upražnjeno radno mjesto, može biti postavljen državni službenik iz tog organa koji se nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme i koji ispunjava uslove propisane za navedeno radno mjesto."

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

U odnosu na prvi dio komentara, predlog se ne prihvata, iz razloga što ove pozicije moraju ostati otvorene, a postupak njihove popune mora biti transparentan.

U odnosu na drugi dio komentara sugestija se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Predlažemo izmjene člana 64 na način da se nakon stava 1 doda novi stav 2 koji glasi: Državni službenik iz kategorije ekspertske kadar može se privremeno rasporediti na radno mjesto iz kategorije ekspertske - rukovodni kadar za koje ispunjava propisane uslove, zbog zamjene odsutnog službenika, kao i u slučaju kada je radno mjesto upražnjeno iz razloga što je službenik koji je bio raspoređen na radno mjesto iz kategorije ekspertske - rukovodni kadar određen za vršioca dužnosti starješine organa uprave ili drugog lica iz kategorije visoko - rukovodnog kadra.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predloženo je već uređeno zakonom.

Primjedba/predlog/sugestija 4

U prelaznim i završnim odredbama precizirati da službenicima koji su navršili 66 godina života do stupanja na snagu ovog Zakona prestaje radni odnos danom stupanja na snagu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Odredba koja propisuje starosni uslov za prestanak radnog odnosa u cilju odlaska u starosnu penziju, biće usaglašena sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja u cilju usklađivanja sa zakonom o radu.

Primjedba/predlog/sugestija 5

Predlažemo da se u prelaznim i završnim odredbama doda novi član koji glasi:

Inspektori, odnosno ovlašćena lica koja su u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 002/18, 034/19, 008/21, 037/22) postavljena do dana početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su postavljena. Inspektori, odnosno ovlašćena lica, kojima je do dana početka primjene ovog zakona isteklo vrijeme na koje su postavljena mogu biti ponovo postavljena u zvanje inspektor ili ovlašćeno lice, bez sprovođenja postupka internog ili javnog oglašavanja ili raspoređena u organu u skladu sa zakonom.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje: Nacrt je inoviran u skladu sa predlogom.

3. Zlatko Popović

Primjedba/predlog/sugestija 1

Predlažemo da se u članu 12 postojeći član 55 zakona izmijeni i dopuni.

Predloženim nacrtom se pozicija glavnog inspektora i inspektora koordinatora i dalje stavlja u diskriminatorski položaj, jer ostali državni službenici u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar (nivo 1: načelnik, rukovodilac, drugo odgovarajuće zvanje, kome pripada glavni inspektor i nivo 2: šef, koordinador ili drugo odgovarajuće zvanje, kome pripada inspektor koordinador, starješina državnog organa, ne postavlja na vrijeme od pet godina, nego zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme.

Ista situacija je i u okviru kategorije ekspertski kadar gdje se u okviru kategorije I: samostalni savjetnik I, samostalni savjetnik II i samostalni savjetnik III za razliku od inspektora I, inspektora II i inspektora III ne postavljaju od strane starješina državnog organa, na vrijeme od pet godina nego zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme.

U odnosu na važeći zakon raspisuju se javni oglasi, a ne kako su dosad to bili interni oglasi, koji su se raspisivali samo za najniže zvanje inspektora III, a povećani su i uslovi i u pogledu radnog iskustva.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ukoliko bi se sugestija prihvatila, inspektori bi bili u nepovoljnijem položaju, nego što im se to omogućava Nacrtom zakona. U tom slučaju inspektori bi u bilo kom trenutku mogli biti privremeno ili trajno raspoređeni na druga službenička zvanja (u skladu sa Zakonom), a takva nesigurnost mogla bi da dovede do sumnje u objektivnost, nepristrasnost i nezavisnost inspektora u radu i postupanju.

Primjedba/predlog/sugestija 2

U obrazloženju nacrta zakona u dijelu: III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA stoji: Ne postoje izvori prava Evropske unije, niti potvrđene međunarodne konvencije, sa kojima potrebno usaglasiti ovaj zakon, iako kad su u pitanju inspektori rada za oblast radnih odnosa i zapošljavanja i inspektori rada za oblast zaštite i zdravlja na radu u članu 6 Konvencije 81 Međunarodne organizacije rada i članu 8 Konvencije 129 Međunarodne organizacije rada koja je potvrđena (ratifikovana) od strane Crne Gore propisano: "Osoblje inspekcije rada biće sastavljeno od službenika čiji status i uslovi službe osiguravaju stabilnost zaposlenja i čine ih nezavisnim od svake promjene vlade i svakog spoljnog nepoželjnog uticaja", što je u suprotnosti sa predloženim nacrtom zakona i sa članom 9 Ustava Crne Gore kojim je propisano: Pravni poredak / Član 9

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predlog se ne odnosi ni na jedan član ili odredbu zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Predlažem ukidanje člana 55 postojećeg Zakona.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Članom 55 uređen je postupak zasnivanja radnog odnosa i postavljanje inspektora i ovlašćenih službenih lica, dok se izmjenama zakona jača radno pravni status inspektora i ovlašćenih službenih lica, tako da brisanje člana 55 nije moguće.

4. Generalni Sekretarijat Vlade Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1

U članu 82 stav 3 mijenja se i glasi:

„Ocjenjivanje rada državnog službenika, odnosno namještenika vrši se dva puta godišnje i to: 31. jula i najkasnije 31. januara tekuće za prethodnu godinu.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav i glasi:

„Bliži način ocjenjivanja propisuje Ministarstvo.“

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran u dijelu ocjenjivanja dva puta godišnje.

U odnosu na sugestiju da se bliži način ocjenjivanja uređuje propisom Ministarstva, ukazujemo je ovo pitanje uređeno Uredbom o ocjenjivanju rada državnih službenika i namještenika, kako je to već propisano zakonom.

Primjedba/predlog/sugestija 2

U članu 95 Teže povrede službene dužnosti, dodati novu tačku koja glasi:

- Ako dva puta uzastopno bude ocijenjen ocjenom rada „ne zadovoljava“.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Za lica koja dva puta uzastopno budu ocijenjena ocjenom rada „ne zadovoljava“ zakon propisuje prestanak radnog odnosa.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Imajući u vidu da je u najavi reforma inspekcijskog sistema u Crnoj Gori i uspostavljanje novog decentralizovanog modela koji će omogućiti efikasnije ostvarivanje odgovornosti inspekcije, a takođe potrebu resora za jačom povezanošću i efikasnošću rada i transparentnije ostvarivanje političke odgovornosti resornog ministra za stanje u jednoj oblasti, mišljenja smo da je neophodno u skladu sa navedenim trajno riješiti radnopravni status glavnih inspektora, glavnih ovlašćenih službenih lica, inspektora koordinatora, inspektora i ovlašćenih službenih lica, na način što će se izjednačiti sa ostalim državnim službenicima i namještenicima, odnosno zasnivati radni odnos na neodređeno vrijeme.

Mišljenja smo da bi trebalo brisati mandat za lica koja se raspoređuju u okviru kategorija **ekspertsko-rukovodni kadar** (glavni inspektor, glavno ovlašćeno službeno lice i inspektor koordinator) i **ekspertski kadar** (inspektor I, II i III i ovlašćeno službeno lice I, II i III) iz razloga što je propisano da se **zapošljavaju na neodređeno vrijeme po sprovedenom postupku internog i javnog oglašavanja**. Ovo iz razloga jer se ova lica nalaze u diskriminatorskom položaju u odnosu na sva ostala lica koja su u okviru kategorija **ekspertsko-rukovodnog kadra** i

ekspertskog kadra. U skladu sa gore navedenim potrebno je brisati odredbu koja se odnosi na **mandat**, iz razloga što se ova lica u skladu sa predloženim izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima **postavljaju na period od pet godina**, a **zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme**, što je u koliziji jedno sa drugim. Takođe, treba napomenuti da se i sada u pojedinim organima inspektori ne postavljaju od strane starješina državnog organa, **na vrijeme od pet godina nego zasnivaju radni odnos na neodređeno** (poreski inspektori, carinski inspektori, policijski inspektori...).

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ukoliko bi se sugestija prihvatila, glavni inspektori, inspektori koordinatori i inspektori bi bili u nepovoljnijem položaju, nego što im se to omogućava Nacrtom zakona. U tom slučaju inspektori bi u bilo kom trenutku mogli biti privremeno ili trajno raspoređeni na druga službenička zvanja (u skladu sa Zakonom), a takva nesigurnost mogla bi da dovede do sumnje u objektivnost, nepristrasnost i nezavisnost inspektora u radu i postupanju.

Primjedba/predlog/sugestija 7

U obrazloženju Nacrta zakona u dijelu III pod nazivom: **USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA**

Navodi se da:

“Ne postoje izvori prava Evropske unije, niti potvrđene međunarodne konvencije, sa kojima je potrebno usaglasiti ovaj zakon.”

Član 9 Ustava Crne Gore glasi: “Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, **imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju** kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.”

Konvencija 81 Međunarodne organizacije rada je potvrđena (ratifikovana) od strane Crne Gore.

Članom 6 propisano je: “Osoblje inspekcije rada biće sastavljeno od službenika **čiji status i uslovi službe osiguravaju stabilnost zaposlenja** i čine ih nezavisnim od svake promjene Vlade i svakog spoljnog nepoželjnog uticaja”.

Sve naprijed navedeno dovodi do zaključka da je predloženi **nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namjestenicima** u suprotnosti sa članom 6 Konvencije 81 Međunarodne organizacije rada i sa članom 9 Ustava Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predlog se ne odnosi ni na jedan član ili odredbu zakona.

5. Sindikalna organizacija Uprave prihoda i carina Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1

U Poreskoj upravi popunjeno je 117 od 170 sistematizovanih radnih mjesta poreski inspektor. Članom 12 nacrta zakona propisano je da se mijenja član 55 i da se inspektori postavljaju na period od pet godina, kao i da Glavni inspektor može biti ponovo postavljen na isto vrijeme, nakon sprovedenog javnog oglasa, uz saglasnost Vlade. Propisano je i da Inspektora koordinatora, Inspektora i ovlašćeno službeno lice, starješina državnog organa nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa postavlja na vrijeme od pet godina, a zasniva radni odnos u organu na neodređeno vrijeme, kao i da nakon isteka roka od pet godina, ova lica mogu biti ponovo

postavljena, bez sprovođenja postupka javnog oglašavanja i da ako ova lica ne budu ponovo postavljena, raspoređuju se u tom organu u skladu sa zakonom.

U Upravi carina, samostalni carinski inspektori zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme i raspoređuju se u navedeno zvanje, odnosno bez perioda postavljanja. Imajući u vidu navedeno ukoliko se ovaj zakon usvoji, službenici koji imaju isto zvanje-inspektor, u organima državne uprave - Upravi carina s jedne strane i u Poreskoj upravi i drugim inspekcijskim organima neće imati isti status.

U skladu sa navedenim predlažemo da inspektori zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme, kao i ostali državni službenici iz kategorije ekspertski kadar, a da se njihovo raspoređivanje na radno mjesto inspektor na druga radna mjesta vrši u skladu sa čl. 63, 64 i 65 važećeg zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Predlažemo da član 55 zakona glasi:

“Zasnivanje radnog odnosa i postavljenje

Član 55

“Glavnog inspektora i glavno ovlašćeno službeno lice, nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa, uz saglasnost Vlade, postavlja starješina državnog organa na vrijeme od pet godina, a zasniva radni odnos na neodređeno vrijeme.

Lice iz stava 1 ovog člana može biti ponovo postavljeno na isto vrijeme, nakon sprovedenog javnog oglasa.

Inspektora koordinatora, starješina državnog organa nakon sprovedenog internog, odnosno javnog oglasa postavlja na vrijeme od pet godina, a zasniva radni odnos u organu na neodređeno vrijeme.

Nakon isteka roka od pet godina, lice iz stava 3 ovog člana može biti ponovo postavljeno, bez sprovođenja postupka internog i javnog oglašavanja.

Ako lice iz st. 1 i 3 ovog člana ne bude ponovo postavljeno, raspoređuje se u tom organu u skladu sa ovim zakonom.”

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ukoliko bi se sugestija prihvatila, inspektori bi bili u nepovoljnijem položaju, nego što im se to omogućava Nacrtom zakona. U tom slučaju inspektori bi u bilo kom trenutku mogli biti privremeno ili trajno raspoređeni na druga službenička zvanja (u skladu sa Zakonom), a takva nesigurnost mogla bi da dovede do sumnje u objektivnost, nepristrasnost i nezavisnost inspektora u radu i postupanju.

Svakako treba ukazati da se predloženom izmjenom člana 55 jača radno-pravni status inspektora i ovlašćenih službenih lica, na način što je propisano da ova lica prvenstveno zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Predlažemo da se u prelaznim i završnim odredbama doda član koji glasi:

“Inspektori, odnosno ovlašćena lica koja su u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (“Sl.list CG”, br.02/18, 34/19, 08/21, 37/22) postavljena do dana početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su postavljena.

Inspektori, odnosno ovlašćena lica, kojima je do dana početka primjene ovog zakona isteklo vrijeme na koje su postavljena raspoređuju se u zvanje inspektor ili drugo odgovarajuće zvanje u skladu sa zakonom, bez sprovođenja postupka internog ili javnog oglašavanja.”

Predlog se prihvata.

Obrazloženje: Nacrt je inoviran u skladu sa predlogom.

6. Neda Rajković

Primjedba/predlog/sugestija 1:

Sugestija se odnosi na član 12 nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namjestenicima.

Mišljenja sam da bi trebalo brisati mandat za lica koja se raspoređuju u okviru kategorija **ekspertsko-rukovodni kadar** (glavni inspektor, glavno ovlašćeno službeno lice i inspektor koordinator) i **ekspertski kadar** (inspektor I, II i III i ovlašćeno službeno lice I, II i III) iz razloga što je propisano da se **zapošljavaju na neodređeno vrijeme po sprovedenom postupku internog i javnog oglašavanja**. Ovo iz razloga jer se ova lica nalaze u diskriminatorском položaju u odnosu na sva ostala lica koja su u okviru kategorija **ekspertsko-rukovodnog kadra i ekspertskog kadra**.

U skladu sa gore navedenim potrebo je brisati odredbu koja se odnosi na **mandat**, iz razloga što se ova lica u skladu sa predloženim izmjenama Zakona o državnim službenicima i namjestenicima **postavljaju na period od pet godina, a zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme**, što je u koliziji jedno sa drugim. Takođe, treba napomenuti da se i sada u pojedinim organima inspektori ne postavljaju od strane starješina državnog organa, **na vrijeme od pet godina nego zasnivaju radni odnos na neodređeno** (poreski inspektori, carinski inspektori, policijski inspektori...).

Predlog se ne prihvata .

Obrazloženje:

Ukoliko bi se sugestija prihvatila, glavni inspektori, inspektori koordinatori i inspektori bi bili u nepovoljnijem položaju, nego što im se to omogućava Nacrtom zakona. U tom slučaju inspektori bi u bilo kom trenutku mogli biti privremeno ili trajno raspoređeni na druga službenička zvanja (u skladu sa Zakonom), a takva nesigurnost mogla bi da dovede do sumnje u objektivnost, nepristrasnost i nezavisnost inspektora u radu i postupanju.

Primjedba/predlog/sugestija 2:

Na dio III nacrta Zakona pod nazivom:

USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Navodi se da: "Ne postoje izvori prava Evropske unije, niti potvrđene međunarodne konvencije, sa kojima je potrebno usaglasiti ovaj zakon." Član 9 Ustava Crne Gore glasi: "Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, **imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju** kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva."

Konvencija 81 Međunarodne organizacije rada je potvrđena (ratifikovana) od strane Crne Gore. Članom 6 ove konvencije propisano je: "Osoblje inspekcije rada biće sastavljeno od službenika **čiji status i uslovi službe osiguravaju stabilnost zaposlenja** i čine ih nezavisnim od svake promjene vlade i svakog spoljnog nepoželjnog uticaja".

Sve naprijed navedeno dovodi do zaključka da je predloženi **nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namjestenicima** u suprotnosti sa članom 6 konvencije 81 Međunarodne organizacije rada i sa članom 9 Ustava Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Naime, predlog se ne odnosi ni na jedan član ili odredbu zakona.

7. Komisija za žalbe Vlade Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1:

Ukazujemo da objavljeni Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, nije kompletan, odnosno nema prelaznih i završenih odredbi, nego je navedeno „prelazne i završne odredbe će biti definisane kada predložena rješenja budu konačna, tj. nakon sprovedene javne rasprave“, iz čega se izvodi zaključak da se o istima neće ni raspravljati, nego će biti dopisane.

Ovo je posebno bitno sa razloga jer je istim odredbama trebao biti regulisan status sadašnje Komisije za žalbe, koja je skoro na polovini mandata, a koja je imenovana u skladu sa važećim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, na osnovu javnog konkursa, putem testiranja u pisanoj formi i strukturiranim intervjuom, ocjenjivanjem kompetencija, znanja i sposobnosti, na osnovu propisanih kriterijuma. Takođe je potrebno naglasiti da bi ovo bila treća Komisija za žalbe, od 2018. godine, u različitom sastavu, i pored zakonskih rješenja da mandat predsjedniku i članovima traje pet godina. U tom smislu Komisija daje predlog kako da glasi ova norma: „Predsjednik i članovi Komisije za žalbe nastavljaju sa radom u novoosnovanim komisijama do dana isteka mandata na koji su imenovani.“

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Prelazne i završne odredbe biće definisane u skladu sa pravnim sistemom Crne Gore, na način kako je ovo pitanje bilo regulisano i drugim propisima u sličnim situacijama.

Primjedba/predlog/sugestija 2

U odnosu na član 142 predloženog Nacrta zakona Komisija ukazuje da se ne mogu propisivati različiti uslovi za članove Komisije. Tumačenjem predložene norme proizilazi da za obavljanje iste funkcije zakonodavac propisuje različite uslove i da svakako imaju prednost kandidati sa pravosudnim ispitom (najmanje tri kandidata) sa kojeg razloga norma ima diskriminatorni karakter prema kandidatima koji nemaju pravosudni ispit — erga omnes.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova izmjena ima za cilj jačanje potrebnih kvalifikacija članova Komisije. Napominjemo da je i važećim Zakonom, kao u slov za predsjednika propisan pravosudni ispit.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Upitan je član 106a Nacrta zakona kojim se predviđa preuzimanje iz nadležnosti Uprave za ljudske resurse postupak za izbor i imenovanja članova obje komisije i prenosi se u nadležnost članova Upravnog odbora, koji formira Komisiju za izbor u čijem se sastavu nalazi sam Upravni odbor, direktor centra i predstavnik Ministarstva javne uprave - visoko rukovodni kadar. Tako obrazovana Komisija za izbor dostavlja "Listu za izbor" - Upravnom odboru.

Dakle Upravni odbor kao dio Komisije za izbor sam sebi dostavlja Listu za izbor!?

Naime, važećim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, u članu 56 stav 3 propisano je da Komisiju za provjeru obrazuje organ za upravljanje kadrovima, koji čine, starješina organa za upravljanje kadrovima, lice iz kategorije visoki rukovodni kadar iz državnog organa u kojem se vrši popuna radnog mjesta i istaknuti stručnjak u odgovarajućoj oblasti rada, konkretno za Komisiju

za žalbe odgovarajući stručnjak iz oblasti službeničkih odnosa. Poređenjem odredbi važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima i predloženog nacrtu zakona, nesumljivo se stiče utisak pravne nesigurnosti. Naime, citiranom odredbom važećeg zakona jasno je propisan sastav komisije, te njihove kompetencije da se nađu u sastavu iste (starješina organa - direktor, visoko rukovodni kadar, lice sa liste istaknutih stručnjaka), pa ostaje nejasna namjera zakonodavca i potreba za izmjenama u dijelu već uređenog, funkcionalnog modela postupka provjere i predlaganja kandidata visoko rukovodnog kadra, a izostalo je i pojašnjenje, na koji način se biraju članovi Upravnog odbora, koje ih to kvalifikacije preporučuju da bi se iz postojećeg zakonskog uređenja preuzimala nadležnost za sprovođenje postupka izbora predsjednika i članova obje Komisije i prenijela na Upravni odbor.

Predlažemo da navedena norma glasi: "Javni konkurs za predsjednika i članove Komisije za žalbe vrši se u skladu sa odredbama člana ovog zakona kojim je uređen postupak provjere i predlaganja visokog rukovodnog kadra".

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Odrebe koje propisuju postupak biće dodatno dorađene, ali se svakako na članove komisija ne može primjeniti isti pristup kao i za starješine i VRK.

Primjedba/predlog/sugestija 4

Upitan je član 106a predloženog Nacrta zakona, a koji se tiče „Postupka za imenovanje predsjednika i članova Državne disciplinske komisije" (koji se primjenjuje na predsjednika i članove Državne komisije za žalbe - član 142a).

Polazeći od činjenice da članove Upravnog odbora čine po jedan predstavnik Ministarstva, Generalnog sekretarijata Vlade i reprezentativnog sindikata uprave (član 147d predloženog nacrtu zakona), te da za izbor istih nijesu propisani uslovi, posebno ne vrsta stručne kvalifikacije koju članovi Upravnog odbora moraju imati, postavlja se pitanje kompetentnosti članova Upravnog odbora za vršenje postupka provjere znanja i sposobnosti predsjednika i članova Državne komisije za žalbe i Državne disciplinske komisije.

Takođe, predloženi način provjere znanja i sposobnosti - putem intervjua je u suprotnosti sa preporukama Evropske komisije, koja posebno ukazuje da je potrebno institucionalizovati procedure zapošljavanja na zaslugama, odnosno pisani i usmeni ispit su jedan od elemenata zapošljavanja na osnovu zasluga. Pisani ispiti su obaveza za sve kategorije zaposlenih. Predloženim izmjenama se upravo krši preporuka iz 2015. godine, po kojoj je Crne Gora postupila još 2018. godine, donošenjem važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt zakona će biti inoviran, u dijelu koji propisuje postupak za imenovanje članova komisija. Postupak provjere znanja i sposobnosti urediće se podzakonskim aktom.

Primjedba/predlog/sugestija 5.

Na član 108 stav 5 predloženog nacrtu zakona „Prestanak mandata Državne disciplinske komisije" (koji se primjenjuje na prestanak mandata Državne komisije za žalbe - član 145). Istim je propisano da „nestručno ili nesavjesno obavljanje funkcije iz stava 2 tačka 3 ovog člana utvrđuje Upravni odbor Centra na predlog ministra".

Polazeći od naprijed navedenog da članove Upravnog odbora čine po jedan predstavnik Ministarstva, Generalnog sekretarijata Vlade i reprezentativnog sindikata uprave, postavlja se pitanje stručnosti i kvalifikovanosti istih za ocjenu stručnog i savjesnog obavljanja funkcije predsjednika i članova Komisije.

Propisujući normu na ovaj način, direktno se dovodi u pitanje funkcionalnost, samostalnost i nezavisnost rada Komisije, budući da se provjera kontrole zakonitosti rada Komisije za žalbe ispituje pred Upravnim i Vrhovnim sudom Crne Gore (potvrđena/poništena rješenja), te da o rezultatima rada Komisije jedino Vlada Crne Gore može odlučivati ocjenjujući Izvještaj o radu Komisije, te u zavisnosti od istog može razrješiti Komisiju.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Postupak za utvrđivanje nestručnog ili nesavjesnog obavljanja funkcije predsjednika, odnosno člana Disciplinske komisije i Komisije za žalbe sprovodiće komisija koju formira Vlada za svaki pojedinačni slučaj.

Primjedba/predlog/sugestija 6

Odredbom člana 147a definisan je Administrativni centar državnih komisija. Kod pomenute odredbe primjećuje se kontradiktornost u primjeni propisa, i to - opšti propisi o radu za zasnivanje radnog odnosa zaposlenih u Centru, a čije radno angažovanje je u vezi sa zaštitom i podrškom u ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti državnih službenika i namještenika, na koje se primjenjuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima. U prilog navedenom, kod složenosti poslova obje Komisije, upravo je ključno vršenje stručnih poslova koje je definisano kroz zvanja načelnika, te samostalnog savjetnika I, kao zvanja u čijem opisu poslova stoje najsloženiji poslovi, vođenje upravnih postupaka, te poznavanje službeničkog sistema, te posebnih zakona, a koju definisanost nemamo kroz primjenu Zakona o radu, pa u tom pravcu cijenimo navedene izmjene neutemeljenim u propisima i neodvojivim od Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Biće dorađene odredbe kojima se uređuje ovo pitanje. Nadležnost za obavljanje administrativno-tehničkih poslova za potrebe komisija ostaće u okviru postojećih organa.

Primjedba/predlog/sugestija 7

Odredbom člana 108 nacrtu zakona, propisan je prestanak mandata Državne disciplinske komisije (koji se primjenjuje na predsjednika i članove Državne komisije za žalbe - član 145), međutim zakonodovac je propustio da uzme u obzir odredbu člana 134 stav 2 važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima kojom je propisano da „Licu koje vrši poslove visokog rukovodnog kadra prestaje mandat ako se državni organ ukine ili ako se ukine dio poslova koji ne prelaze u djelokrug drugog državnog organa ili ako njegovo radno mjesto bude ukinuto donošenjem novog ili izmjenom postojećeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. U slučaju iz stava 1 ovog člana, lice koje vrši poslove visokog rukovodnog kadra ostvaruje prava iz člana 60 st. 3, 4 i 6 ovog zakona”.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Pitanja koja se odnose na ukidanje Komisije, odnosno na eventualni prestanak mandata uređuju se prelaznim i završnim odredbama. Predlogom zakona propisana su prava predsjednika i članova komisija po prestanku mandata

Primjedba/predlog/sugestija 8

Komisija za žalbe ima konstruktivan predlog, a to je da se produži rok za odlučivanje po žalbi, odnosno da se preuzme iz Zakona o upravnom postupku - član 130, koji glasi: „Rješenje po žalbi

mora se donijeti i dostaviti stranci što prije, a najkasnije u roku od 45 dana od dana prijema žalbe”

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Rok za donošenje rješenja nije svrsishodno produžavati jer se tim rješenjima odlučuje o pravim a i obavezama državnih službenika i namještenika. S druge strane povećava se broj članova Komisije, pa će na taj način članovi biti rasterećeniji u postupanju i moći će da postupaju u skladu sa propisanim rokovima.

Primjedba/predlog/sugestija 9

Već smo ukazali na probleme prilikom primjene odredbe člana 34 stav 3 Zakona o državnim službenicima i namještenicima kojom je propisano da izuzetno od stava 1 alineja 5 ovog člana, radni odnos u državnom organu može zasnovati i lice bez položenog stručnog ispita, pod uslovom da isti položi u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa, iz razloga što navedena odredba nije precizno definisala izuzetke i kao takva je morala pretrpjeti izmjenu kroz predloženi nacrt zakona. Ovo posebno što je na isti problem ukazivao i Upravni sud u svojim presudama. Međutim, u predloženom nacrtu zakona odredba je i dalje ostala nepromijenjena.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Norma će biti precizirana.

8. Sindikalna organizacija zaposlenih Uprave za inspekcijske poslove

Primjedba/predlog/sugestija 1

Primjedba se odnosi na predložene izmjene i dopune člana 55 Zakona o državnim službenicima i namještenicima Crne Gore. Naime, predloženim članom status inspektora i glavnih inspektora je i dalje ograničen **mandatom u trajanju od 5 godina**. Nakon isteka roka od 5 godina, lice iz stava 1 ovog člana **MOŽE** biti ponovo postavljeno, bez sprovođenja postupka javnog oglašavanja, čime se ostavlja na volju starješini organa da li će isto lice ponovo postaviti, bez preciziranja jasnih kriterijuma kojima bi se starješina organa morao voditi prilikom donošenja takve odluke.

Nadalje, ako lice iz st. 1 i 4 ovog člana ne bude ponovo postavljeno, raspoređuje se u tom organu u skladu sa ovim zakonom. Da li to znači da inspektor ide na interno tržište rada ukoliko u tom trenutku nema sistematizovanog radnog mjesta? Ne vidimo drugu mogućnost, jer bi potpuno nerealno bilo očekivati da će inspekcijski organ biti u obavezi da promjeni sistematizaciju radnih mjesta, kako bi obezbijedio slobodno mjesto za inspektora koji nije ponovo postavljen. Uostalom promjena sistematizacije je dugoročan proces, pa se postavlja pitanje u kakvom bi pravnom položaju bio inspektor dok ne bude raspoređen, shodno eventualnoj novoj sistematizaciji.

Sa druge strane istim članom je data mogućnost da starješina organa može odlučiti da drugog zaposlenog u tom organu postavi na mjesto inspektora **BEZ OGLAŠAVANJA, iako to lice nema nikakvog iskustva u inspekcijskim poslovima**. Radi se zaista o apsurdnoj odredbi, jer za obavljanje poslova inspektora treba ogromno iskustvo, koje nikako ne može posjedovati zaposleni koji se nisu bavili inspekcijskim poslovima.

Sve navedeno otvara ogroman prostor za rizik od političkih i drugih uticaja na rad inspektora, umjesto da se radi na što većoj profesionalizaciji i samostalnosti inspektora, kako bi mogli objektivno, nepristrasno i u skladu sa pravilima struke izvršavati svoje radne zadatke. Predloženim zakonskim rješenjem inspektori u potpunosti gube samostalnost u radu, jer starješina organa može bez bilo kakvog obrazloženja i jasnih kriterijuma odlučiti da ne postavi inspektora na novi

mandat, čime se otvara rizik za različite vidove uticaja sa strane interesnih grupacija koje su bliske rukovodiocima inspeksijskog organa.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1

Stalni radni odnos na poziciji inspektora omogućio bi da se inspektori posvete dugoročnom unapređenju kvaliteta javne uprave i da obavljaju svoje dužnosti sa kontinuiranom posvećenošću i profesionalizmom.

Sa ovako predloženim izmjenama položaj inspektora nikada nije bio nesigurniji i ugroženiji, jer isti postaje potpuno zavistan **od volje pojedinca-starješine organa**, koji može bez bilo kakvog obrazloženja da inspektora ne postavi na novi mandat. Kvalitet rada inspektora, vrednovanje rezultata rada postaje potpuno irelevantno, jer ne postoje kriterijumi i mjerila po kojima starješina organa može odlučiti da li će nekog inspektora ponovo postaviti. Ovakvo rješenje je nedopustivo i krajnje degradirajuće. Prosto rečeno, ako inspektor ne bude politički ili na drugi način podoban, ne može računati na produženje mandata. Paradoks je da u cijeloj toj situaciji, starješina organa može za inspektora postaviti drugog državnog službenika, **bez oglašavanja**, bilo na pozicija inspektora I, II ili III, što je krajnje apsurdno, imajući u vidu koliko je iskustva potrebno da bi neko mogao vršiti poslove inspektora.

Interesovanje za profesiju inspektora, naročito kvalitetnih kadrova, je minimalno, zbog težine posla i loše zarade, a sa ovakvim izmjenama interesovanja za ovu profesiju gotovo da ne bi bilo, jer položaj inspektora ne bi zavisio od njihovog znanja i kvaliteta rada, već bi bio prepušten na volju starješine organa. Pri tome, ne bi bilo sigurno da će inspektor biti raspoređen na drugu poziciju koja je sistematizovana, jer u brojnim slučajevima takvog radnog mjesta ne bi bilo. **Na primjer, ministarstvo rada nema u sistematizaciji pozicije sa tehničkim fakultetima, a svi inspektori zaštite i zdravlja na radu imaju završene ove fakultete.** Sve i da se naknadno sistematizuju ova radna mjesta, to bi značilo da će bivši inspektori primati platu a da pri tome neće ništa raditi, jer u brojnim ministarstvima, nisu potrebna radna mjesta sa kvalifikacijom obrazovanja koju imaju inspektori.

Ratifikovanim međunarodnim konvencijama predviđeno je da status inspektora treba da osigurava stabilnost zaposlenja. Treba istaći činjenicu da u zemljama regiona mandat inspektora nije ograničen, već su inspektori u stalnom radnom odnosu, što znači da su zaposleni na neodređeno, a kao primjer možemo navesti sljedeće zemlje: Srbija, Bosna i Hercegovina, susjedne članice EU Slovenija, Hrvatska, Francuska, Španija, Holandija itd.

Uzimajući u obzir da inspektori Uprave za inspeksijske poslove i glavni inspektori nisu funkcioneri, već i kako zakon propisuje pripadaju ekspertskom i ekspertsko-rukovodnom kadru, zaključuje se da su diskriminisani u odnosu na 70 % drugih inspektora (službenika iz okvira ekspertskog i ekspertsko-rukovodnog kadra), a kao primjer možemo navesti policijske inspektore, carinske, saobraćajne, fitosanitarne itd. čiji mandat nije ograničen.

Diskriminacija predstavlja nejednako postupanje prema jednom ili više (grupa) lica.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Radni odnos na neodređeno vrijeme se ne može vezivati za konkretno radno mjesto i takva situacija u sistemu ne postoji. Naime, inspektori zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme, ali se postavljaju na mandat, nakon čijeg isteka mogu biti ponovo postavljena ili raspoređena na drugo mjesto u skladu sa zakonom. Čak i da nije ograničena njihova funkcija na određeni vremenski period, institutom rasporeda se takođe ne bi mogla osigurati stalnost te funkcije.

Nadalje, u vezi drugog dijela primjedbe, u situaciji koja je predviđena Nacrtom zakona, da se na radno mjesto inspektora bez oglašavanja može postaviti lice koje se već nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme u tom organu, misli se na lice koje mora ispunjavati uslove za to radno mjesto.

Primjedba/predlog/sugestija 2

U članu 55 predloženo je da nakon isteka mandata za poziciju glavnog inspektora raspisuje **javni oglas**, iako se radi o poziciji ekspertsko-rukovodni kadar, kako je propisano ovim zakonom, čime se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na ostala lica iz kategorije ekspertsko-rukovodnog kadra. Umjesto da se radi na što većoj profesionalizaciji inspekcijskih službi, ovakva odredba otvara veliki prostor za degradaciju inspekcijskih službi, neprofesionalni i laički odnos prema veoma važnom poslu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2

Glavni inspektori su među najvažnijim karikama u funkcionisanju inspekcija i na tim pozicijama moraju biti lica koja su najstručnija, koja odlično poznaju organizaciju i način funkcionisanja inspekcijskih organa i sistem državne uprave. Zbog toga treba potpuno isključiti mogućnost angažovanja lica van državnog sektora. Posebno treba voditi računa o tome da bi dovođenje na ovakve pozicije lica koja nikada nisu obavljali inspekcijske ili slične poslove demotivisalo kvalitetne i stručne inspektore da obavljaju uspješno svoj posao, imajući u vidu da bi na mjesto njihovog neposredno pretpostavljenog glavnog inspektora mogao biti postavljen neko ko nema niti jedan dan radnog iskustva na inspekcijskim poslovima, a jasno je da bi političke stranke protežirale svoje kadrove na ove pozicije.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

U odnosu na prvi dio komentara, omogućiće se popuna radnih mjesta glavnog inspektora i putem internog oglasa. Ukidanjem javnog oglasa za glavne inspektore onemogućavanjem prijave na radna mjesta glavnih inspektora licima koja nisu zaposlena u državnoj upravi zatvorio bi se sistem, i derogirao princip konkurentnosti i transparentnosti popune radnih mjesta.

9. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1

Odredbom člana 63 stav 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21 i 037/22), između ostalog propisano je: „Državni službenik, odnosno namještenik može se, zbog potreba rada, trajno rasporediti na drugo odgovarajuće radno mjesto u državnom organu, za koje ispunjava propisane uslove. Odgovarajućim radnim mjestom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se radno mjesto za koje je propisan isti nivo kvalifikacije obrazovanja i radno iskustvo u jednakom ili dužem trajanju.“

Ovakvo zakonsko rješenje u praksi je više nego upitno. Naime, dešava se da službenici koji su raspoređeni na radno mjesto u zvanju načelnik/ca, ne mogu biti raspoređeni na radno mjesto u nižem zvanju, u okviru kategorije ekspertski kadar, jer je zakonodavac za ta radna mjesta, u nižem zvanju, predvidio kao jedan od uslova i manji broj godina radnog iskustva od onoga koje je propisano za sticanje zvanja načelnik/ca, što se ne smatra odgovarajućim radnim mjestom u smislu naprijed citirane odredbe (konkretno za načelnika/cu je kao uslov pripisano najmanje četiri godine radnog iskustva, dok je za samostalnog/u savjetnika/icu I kao uslov propisano najmanje tri godine radnog iskustva). Samim tim državni organi su onemogućeni da načelnike, koji ne obavljaju svoje radne zadatke na zadovaljajući način i u skladu sa zahtjevima radnog mjesta, rasporede na drugo, izuzev na mjesto načelnika u nekoj drugoj organizacionoj jedinici ili u okviru kategorije visoko rukovodnog kadra (pomoćnik/ca direktora). Imajući u vidu da se radi o osjetljivoj kategoriji radnih mjesta koja podrazumijeva rukovođenje i koordinaciju rada svih zaposlenih unutar organizacione jedinice na čijem je čelu, stava smo da bi izmjene postojećeg zakonskog rješenja

ili pak dopune istog, na način da se omogući trajni raspored iz kategorije ekspertske rukovodnog kadra u ekspertske kadar, umnogome doprinijele kvalitetnijem radu državnih organa. Na osnovu naprijed izloženog predlažemo izmjene i/ili dopune člana 63 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21 i 037/22), na način da se u smislu odgovarajućeg radnog mjesta smatra i radno mjesto za koje je propisan isti nivo kvalifikacije obrazovanja i radno iskustvo u jednakom ili kraćem trajanju, ili pak da se dužina radnog iskustva u konkretnom slučaju izostavi kao uslov.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Naime članom 63 važećeg Zakona propisano je trajno raspoređivanje zbog potreba rada. U samom obrazloženju sugestije navodi se sljedeće: "Samim tim državni organi su onemogućeni da načelnike, koji ne obavljaju svoje radne zadatke na zadovaljajući način i u skladu sa zahtjevima radnog mjesta, rasporede na drugo, izuzev na mjesto načelnika u nekoj drugoj organizacionoj jedinici ili u okviru kategorije visoko rukovodnog kadra (pomoćnik/ca direktora)". S tim u vezi, treba ukazati da trajno raspoređivanje nije i ne može biti određena "kaznena" radnja, iz razloga što, u situaciji kada rukovodilac nije zadovoljan radom svog zaposlenog, na raspolaganju su mu drugi instituti, kao što je ocjenjivanje ili disciplinski postupak.

Primjedba/predlog/sugestija 2

Odredbom člana 65 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano je privremeno raspoređivanje državnih službenika i namještenika zbog potreba rada u drugi državni organ.

Primjena ovog člana u praksi stvorila je nedoumice kod privremenog raspoređivanja istog zaposlenog, odnosno da li zaposleni koji je privremeno raspoređen u drugi organ najduže do šest mjeseci a kojih šest mjeseci ističe u novoj kalendarskoj godini, može opet biti privremeno raspoređen u drugi državni organ, na period od novih šest mjeseci. Nedovoljno jasna odredba pomenutog člana ostavlja mogućnost za različita tumačenja od strane samih državnih organa. Kako bi se otklonile nedoumice predlažemo izmjene i/ili dopune člana 65 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21 i 037/22).

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ova vrsta raspoređivanja vrši se zbog potreba rada. S tim u vezi nije moguće zakonom predvidjeti kada će se i u kom obimu javiti određene potrebe za dodatnim službenikom, tako da se ova vrsta ograničenja ne može uvesti.

Primjedba/predlog/sugestija 3

Odredbom člana 122 stav 1 alineja 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano je između ostalog da državnom službeniku, odnosno namješteniku radni odnos prestaje po sili zakona kad navršši 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja - danom donošenja rješenja.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima članom 29 stav 1 predviđeno je da u članu 122 stav 1 alineja 1 riječi „navršši 67 godina života“ zamjenjuju se riječima: „navršši 66 godina života“. Intencija zakonodavca je usklađivanje sa Zakonom o radu u dijelu potrebnih godina života i staža za prestanak radnog odnosa po sili zakona.

Potrebno je sagledati posledice koje bi usvajanje ovog člana izmjena i dopuna Zakona o državnim službenicima i namještenicima nastupile za državne organe. Mišljenja smo, da bi ovakvo zakonsko rješenje dovelo do značajne promjene u kadrovskoj strukturi istih, u negativnom smislu.

Konkretno, na primjeru Fonda PIO Crne Gore, usvajanje starosne granice za prestanak radnog odnosa sa 66 godina života, za posledicu bi imalo da već u sledećoj godini (2025.godini), umjesto 9 zaposlenih kojima prestaje radni odnos po sili zakona sa navršenih 67 godina života, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja ostaje bez 17 zaposlenih, koji su mahom nosioci posla, jer u 2026. godini broj zaposlenih koji navršavaju 67 godina života iznosi 8. Imajući u vidu nadležnosti i sami značaj koji Fond ima na cjelokupni penzioni sistem, sa trenutno 196 zaposlenih, usvajanje predloženog teksta ovog člana imalo bi nesagledive posledice u funkcionalnom smislu Fonda, tim prije što su u pogledu dozvoljenih novih zapošljavanja na godišnjem nivou kroz Kadrovski plan organi ograničeni budžetskim sredstvima.

Posebno ističemo činjenicu da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja dalo na javnu raspravu tekst Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o radu, koji u članu 29 propisuje da zaposlenom prestaje radni odnos po sili zakona „kada zaposleni navršši 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom“. U obrazloženju ovakvog zakonskog rješenja predlagač navodi da se odredbom člana 29 Nacrta vrši usklađivanje sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u pogledu izjednačavanja starosne granice za prestanak radnog odnosa po sili zakona kako za javni tako i realni sektor, odnosno 67 godina života i 15 godina staža osiguranja.

Imajući u vidu ustavno načelo jedinstva pravnog poretka (član 145 Ustava), koje podrazumijeva međusobnu usklađenost svih pravnih propisa u Crnoj Gori, kao i činjenicu da je Zakon o radu sistemski u oblasti radnih odnosa, predlažemo da se prije usvajanja ove norme sprovede detaljna kadrovska analiza samih državnih organa i drugih korisnika Zakona o državnim službenicima i namještenicima, uz uključivanje socijalnih partnera, ali i nadležnih za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o radu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Odredba koja propisuje starosni uslov za prestanak radnog odnosa u cilju odlaska u starosnu penziju, biće usaglašena sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja u cilju usklađivanja sa zakonom o radu.

10. Institut alternativa

Primjedba/predlog/sugestija 1: U odnosu na odredbe kojima se reguliše iskustvo za rukovodeće pozicije, neophodno je dodati normu koja će precizirati da se iskustvo na poslovima rukovođenja dokazuje uvidom u prethodni relevantni ugovor o radu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Potvrda od prethodnog poslodavca koja, bez uvida u relevantnu dokumentaciju poput ugovora o radu, nije dovoljna potvrda o rukovodećem iskustvu i podložna je zloupotrebama jer je nemoguće provjeriti validnost svih potvrda, uprkos dodatnim zahtjevima u vidu ovjere od strane prethodnog poslodavca. Ukoliko se ne propiše dodatni zahtjev da se kroz relevantni ugovor o radu dokazuje prethodno rukovodeće iskustvo, mišljenja smo da ovaj uslov treba brisati i ostaviti samo generalni uslov o neophodnim godinama radnog iskustva. U suprotnom, „labava“ formulacija o godinama rukovodećeg iskustva, koja će se bazirati samo na izjavama poslodavca, može u efektu obesmisлити i sniziti taj posebni uslov.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Radno iskustvo na poslovima rukovođenja kao i druge činjenice o ispunjavanju uslova radnog mjesta utvrđuju se iz potvrde o radnom iskustvu, koja se smatra javnom ispravom.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U odnosu na predloženi Član 11, smatramo da treba brisati izuzetak od pravila da se vrši izbor najbolje ocijenjenog kandidata za izbor.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Pratili smo identičnu odredbu do jula 2018. godine i proizvodila je iste probleme u primjeni kao i kasnije ukidanje pravila, odnosno ostavljanje diskrecionog prava da se izabere bilo ko od tri najbolje rangirana kandidata/-kinje. Naime, ukoliko su kandidat ili kandidatkinja već prvi nakon provjere kompetencija, postavlja se pitanje valjanosti obrazloženja da se ne izaberu u konačnoj odluci, što često za posljedicu ima arbitrarna i nedovoljno utemeljena obrazloženja, koja direktno podrivaju zapošljavanje na osnovu zasluga. Dodatno, u duhu je međunarodnih dobrih praksi i Principa javne uprave za zemlje proširenja, koje Evropska komisija koristi za procjenu spremnosti kandidata za članstvo u EU, da se vrši izbor najbolje ocijenjenih kandidata/-kinja.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

U odnosu i na principe SIGMA-e i komentare Evropske komisije, izbor najboljeg kandidata vršiće se za pozicije koje nisu rukovodeće.

Primjedba/predlog/sugestija 3: U odnosu na Član 12, kojim se unapređuje status inspektora/-ki, između ostalog, i na način što se u slučaju prestanka mandata, njima omogućava da budu raspoređeni u istom organu, smatramo da treba precizirati da se, po pravilu, raspoređuju na poslovima vršenja planiranja, analize ili vršenja inspeksijskog nadzora. Samo u slučaju da nema upražnjenih ovih mjesta, mogu se rasporediti na druge poslove u istom organu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: U cilju jačanja inspeksijskog nadzora, koji je umnogome zanemarena oblast, ali i u svjetlu najavljenih izmjena Zakona o inspeksijskom nadzoru, koji bi trebalo da standardizuje procjenu rizika kao osnovu planiranja i vršenja inspeksijskog nadzora, smatramo da je neophodno ojačati analitičke kapacitete inspeksijskih organa, koji su trenutno izuzetno slabi. Dodatno, ova norma bi omogućila da osobe koje su vršile najsloženije poslove inspeksijskog nadzora daju doprinos u istoj oblasti za koju posjeduju relevantno iskustvo.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ovako generalno propisana odredba, nametnula bi obavezu organima da formiraju posebne organizacione jedinice koje bi se bavile gore predloženim poslovima. U svakom slučaju, sugestija u krajnjem ide u pravcu toga da se ova lica rasporede na druge poslove u istom organu.

Primjedba/predlog/sugestija 4: U odnosu na Član 13, smatramo da treba precizirati ulogu članova Komisije iz organa za upravljanje ljudskim resursima, na način koji je detaljnije objašnjen u obrazloženju ove primjedbe.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Sastav komisija, koji po automatizmu uključuje predstavnika organa za upravljanje ljudskim resursima, do sada se pokazao vrlo problematičnim, s obzirom na to da često stručni i obrazovni profil ne odgovara traženim kvalifikacijama za oglašeno radno mjesto. Ovo bi se moglo prevazići tako što bi se jasno ograničila njihova uloga na eventualnu provjeru kompetencija vezanih za upravljanje ljudskim resursima, ali to bi trebalo jasno naznačiti u Zakonu i u podzakonskim aktima. U suprotnom, zadržavanje ovog rješenja može biti kontraproduktivno, iako djelimično relaksira starješinu, ali problem i dalje ostaje.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Svi članovi Komisije moraju imati jednak status, a pored predstavnika ULJR u Komisiji je uvijek stručno lice iz određene oblasti. Uloga predstavnika ULJR je da procijeni kompetencije koje se kod VRK provjeravaju u odnosu na rukovođenje, odnos i saradnju sa drugim organima i zaposlenima, organizaciju rada itd.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U odnosu na članove 23 i 37 kojima se propisuju zarade za članove Disciplinske komisije i Komisije za žalbe, mišljenja smo da treba jasno utvrditi u Zakonu visinu, odnosno grupu poslova, zvanje i koeficijent u odnosu na važeći rang zarada u javnom sektoru.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Time bi se obezbijedila pravna predvidivost i smanjio manevarski prostor za eventualne neprimjerene uticaje na status ovih komisija.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Po prirodi stvari zarada ne može biti utvrđivana ovim zakonom, imajući u vidu da se sve zarade u državnoj upravi uređuju posebnim zakonom o zaradama.

Primjedba/predlog/sugestija 6: U odnosu na članove 24 i 38 kojima se propisuju uslovi za imenovanje članova državnih komisija, kao jedan od uslova za imenovanje treba propisati i to da kandidat ili kandidatkinja ne mogu biti članovi političke organizacije.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Shodno Ustavu, koji svakako zabranjuje političko organizovanje u državnim organima, ali posebno imajući u vidu važnost funkcija članova Disciplinske komisije i Komisije za žalbe, kao jedan od uslova za imenovanje treba propisati i to da kandidat ili kandidatkinja ne mogu biti članovi političke organizacije. Ovo posebno jer smo imali situacija da su prethodno politički eksponirane ličnosti na ovim pozicijama, posebno u Komisiji za žalbe, što može negativno uticati na povjerenje u postupke zapošljavanja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

U Zakonu o državnim službenicima i namještenicima u osnovnim načelima propisano je da državni službenici poslove vrše politički nepristrasno i da su dužni da se uzdržavaju od javnoj ispoljavanja političkih uvjerenja. (član 9), dok je Ustavom je propisano ko ne može biti član političke partije (član 54).

Primjedba/predlog/sugestija 7: U odnosu na članove 25 i 39 kojima se propisuje postupak imenovanja državnih komisija, treba propisati standarde za procjenu intervjuja. Da bi se spriječila arbitrarnost, zakon treba da propiše ključne kriterjume, čije bodovanje možda biti dalje razrađeno i precizirano podzakonskim aktom. Dosadašnje iskustvo u sprovođenju konkursa za komisije ili uporedno iskustvo koristiti za dalju razradu kriterijuma. Takođe, u cilju objektivizacije procedure imenovanja, neophodno je shodno proceduri za provjeru kompetencija za rukovodeće pozicije, propisati i obavezu pisanog rada, sa ciljem provjere ciljeva i razumijevanje uloge državnih komisija.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Intervju je sam po sebi izuzetno subjektivna metoda provjere, pa ga samim tim u cilju jačanja provjerenja u državne komisije, čije je

osamostaljenje jedan od ključnih ciljeva zakonskih izmjena, treba uvesti dodatne garancije i kriterijume kako bi se smanjila proizvoljnost u ocjenjivanju kandidata/-kinja.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Nacrtom zakona propisano je da kriterijume i način bodovanja kandidata za državne komisije propisuje Vlada, što znači da će se ova pitanja urediti Uredbom.

Primjedba/predlog/sugestija 8: U odnosu na član 26 i njegovu shodnu primjenu na Komisiju za žalbe, istek mandata na lični zahtjev ne treba da bude osnov za zahtjev za isplatu naknade, posebno ne u trajanju od godinu dana. Dodatno, trajanje prava na primanje naknade zahtijeva usklađivanje sa aktuelnim izmjenama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, koji svakako zahtijeva reformu i izmjenu ovih stavki.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: Iako je opravdana određena zaštita lica u mandatu, kroz propisivanje izvjesne "otpremnine", istek mandata na lični zahtjev treba da bude izuzet iz ove zaštite, jer je riječ o ličnoj odluci. Takođe, imajući u vidu da je najavljeno generalno preispitivanje trajanja i iznosa ovih naknada, mišljenja smo da ove zakonske izmjene treba da budu usklađene sa izmjenama krovnog zakona u ovoj oblasti – Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Pitanje naknade po prestanku mandata biće usklađeno sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Primjedba/predlog/sugestija 9: U odnosu na razrješenja članova državnih komisija zbog nestručnog i nesavjesnog obavljanja dužnosti, Zakon u načelu treba da propiše kriterijume za procjenu nestručnog i nesavjesnog obavljanja funkcije, a da se oni detaljnije razrade podzakonskim aktom.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9: Postavljanjem jasnog okvira za procjenu nestručnog i nesavjesnog obavljanja funkcije u samom zakonu, sprječavaju se neprimjereni uticaji na državne komisije, i smanjuje manevarski prostor Vladi da utiče na mandat članova.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Nacrtom zakona propisano je da ova pitanja urediti aktom Vlade, odnosno Uredbom.

Primjedba/predlog/sugestija 10: U odnosu na odredbu kojom se reguliše status zaposlenih u Administrativnom centru, čije se osnivanje predviđa kroz zakonske izmjene, smatramo da zaposlene u ovoj instituciji ne treba izuzimati iz primjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima, tim prije što ima značajnu ulogu da pruža jednu vrstu primjera u ovoj oblasti.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10: Uzak opseg propisa o državnim službenicima i namještenicima je jedan od osnovnih problema zapošljavanja u javnoj upravi, koji se dodatno usložnjava ovakvom odredbom. Podsjećamo da čak i agencije, da je ostvarena puna primjena, mimo njih nekoliko, treba da primjenjuju Zakon o državnim službenicima i namještenicima, dok se ovaj Zakon već primjenjuje na zaposlene u instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Državne revizorske institucije. Obrazloženje da će državne komisije biti u sukobu interesa dok budu

preispitivale žalbe ili postupke protiv zaposlenih u ovoj instituciji jednostavno ne stoji, jer bi se ovakvo široko tumačenje sukoba interesa moglo preliti i na odnose prema drugim institucijama.

Predlog se djelimično prihvata .

Obrazloženje:

Nacrt zakona urediće ova pitanja u okviru postojećih organa.

11. Disciplinska komisija Vlade Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1

Ukazujemo predlagачu na neophodnost normativnog uređenja, na način da se kroz zakonske odredbe ostavi upućujuća norma za donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže urediti disciplinski postupak.

Naime, navedeno je neophodno obzirom na složenost disciplinskog postupka i na činjenicu da su norme važećeg zakona uopštene i/ili nedovoljno određene, a koje podzakonsko uređenje imamo kao primjer u posebnim zakonima (Zakon o unutrašnjim poslovima, Zakon o Vojsci...). Bližim normativnim uređenjem bi se u potpunosti obezbijedilo poštovanje principa pravne sigurnosti i jednakosti u postupanju kao i usklađenosti sa načelima disciplinskog postupka kao što su načelo zakonitosti, načelo utvrđivanja istine, načelo pokretanja postupka, ekonomičnosti, efikasnosti postupka itd... Takođe, potreba podzakonskog uređenjenja postupka leži i u širini nadležnosti Disciplinske komisije u postupcima kako na državnom tako i na lokalnom nivou, te mogućim proširenim nadležnostima i u dijelu lakših povreda službene dužnosti, kako to zaključujemo u dijelu izmjena zakona.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Naime, i važećim zakonom, ali i Nacrtom je propisano da će se način rada i odlučivanja urediti Poslovníkom.

Primjedba/predlog/sugestija 2

Na jasan način urediti vođenje postupka i odlučivanje Disciplinske komisije u slučajevima kada dođe do spriječenosti za rad nekog od članova. Zakon o sudskom savjetu i sudijama kao i Zakon o državnom tužilaštvu, u dijelu koji se odnosi na postupanje kolegijalnog organa, na jasan način uređuju postupak u svim okolnostima i životnim situacijama, pa u tom smislu nije sporno urediti ni postupanje Disciplinske komisije kao kolegijalnog organa.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Predloženo je već propisano Nacrtom zakona, ali će biti dodatno precizirano.

12. Vidoje Knežević

Primjedba/predlog/sugestija 1

Poslije člana 8 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima u članu 9 predlažem da stoji:

U članu 44 stav 1 poslije riječi državni službenik dodaju se zarez i riječi: "odnosno lokalni službenik"
Član 9 Nacrta Zakona postaje član 10 i tako redom do kraja.

Obrazloženje navedenog predloga

Ovim izmjenama i dopunama Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima se propisuje da se na interni oglas može prijaviti, državni i lokalni službenik koji je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme, osim službenika koji je na probnom radu. Smatram da se na ovaj način proširuje "interno tržište rada" u javnoj upravi i time krug lica koja se mogu prijaviti na interni oglas, jer se otvara i za službenike sa lokalnog nivoa na koja se ovaj zakon inače shodno primjenjuje, čime će se postići veća konkurentnost i mobilnost. Navedena izmjena je i u skladu sa članom 8 Ustava Crne Gore kojim se zabranjuje svaka posredna i neposredna diskriminacija po bilo kom osnovu.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Treba ukazati da Zakon o lokalnoj samoupravi uređuje pitanja koja se odnose na lokalne službenike i namještenike, kao i da propisuje shodnu primjenu ovog zakona za pitanja koja nisu uređena tim propisom.

13. Uprava za ljudske resurse

Primjedba/predlog/sugestija 1:

Član 147h „Na postupak zasnivanja radnog odnosa, prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u Centru primjenjuju se opšti propisi o radu”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Kod citirane odredbe, važno je istaći da su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za ljudske resurse sistematizovana radna mjesta za obavljanje stručne i administrativne podrške radu Komisije za žalbe i Disciplinske komisije, koji opis poslova je usklađen sa propisima kojima se uređuje službenički sistem, dok je sa druge strane identičan opisima poslova koji su propisani odredbom člana 147 b izmjene i dopune zakona, te se s tim u vezi, razvrstavanje poslova mora vršiti u okviru kategorija radnih mjesta državnih organa.

Predloženom zakonskom izmjenom i dopunom, na postupak zasnivanja radnog odnosa, prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u Centru, primjenjivali bi se opšti propisi o radu, što u odnosu na gore navedeno unosi nelogičnost, nejasnoću i nejednakost u odnosu na zaposlene Centra jer je predviđeno da se na njih primjenjuju opšti propisi o radu, a suštinski bi obavljali poslove u vezi zaštite i podrške u ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti državnih službenika i namještenika. Osim nelogičnosti, mora se ukazati da su opšti propisi o radu znatno nepovoljniji za zaposlene u odnosu na propise kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika. Takođe, nameće se pitanje zašto predloženim izmjenama i dopunama zakona nije uređen radnopravni status službenika koji trenutno obavljaju stručne i administrativne poslove za obje komisije.

Takođe, postupak popune radnog mjesta putem oglašavanja, koji je uređen važećim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, sprovodi se pred Upravom za ljudske resurse, koja obrazuje Komisiju za provjeru znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina, koju čine predstavnik organa za upravljanje kadrovima, predstavnik državnog organa koji je, po pravilu, rukovodilac organizacione jedinice u kojoj se vrši popuna radnog mjesta i stručno lice iz odgovarajuće oblasti rada, gdje kandidati prolaze pisano testiranje i usmeni intervju, kako bi se izabrao kandidat sa najbolje ocijenjenim kompetencijama i vještinama, konkretnim izmjenama i dopunama zakona zamjenjuje se zakonskim rješenjima iz Zakona o radu, kojim prethodna provjera radnih sposobnosti nije obavezna faza u postupku zasnivanja radnog odnosa, već moguća faza, i vrši se samo ako je predviđena oglasom o slobodnom radnom mjestu. Naime, kompleksnost poslova

zaposlenih u Centru koji su podrška u radu Državnim Komisijama, koje odlučuju o žalbama protiv rješenja kojim je odlučeno o pravima, obavezama i odgovornostima državnog službenika, odnosno namještenika i odluke o izboru državnog službenika, odnosno namještenika i vodi postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, ne otvara mogućnost zasnivanja radnog odnosa na način predviđen Zakonom o radu.

Za ukazati je da poslovi koje obavljaju zaposleni u Komisiji za žalbe i Disciplinskoj komisiji odgovaraju poslovima savjetnika u sudu i ostalih državnih službenika i namještenika koji rade u sudu, na ostvarivanje čijih prava, obaveza, odgovornosti i postupak zaposlenja se takođe primjenjuju propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, dok bi novim zakonskim rješenjima proizvelo nejednako postupanje u odnosu na zaposlene Centra.

Dakle, zaposleni Centra su bitna karika u lancu zaštite prava i podrške u ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti državnih i lokalnih službenika i namještenika, dok su predloženim zakonskim rješenjima izgubili pravo na žalbu, pravo da im se pred profesionalnom komisijom utvrđuje eventualna disciplinska odgovornost i ostala prava koja predviđa Zakon o državnim službenicima i namještenicima, koji je povoljniji za zaposlene u odnosu na Zakon o radu i ostale opšte propise o radu.

Predlažemo da navedena odredba zakona glasi " Na postupak zasnivanja radnog odnosa, prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u Centru primjenjuju se propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika. Administrativni centar državnih komisija preuzeće državne službenike i namještenike koji su vršili preuzete poslove i službenu dokumentaciju ".

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt zakona urediće ova pitanja u okviru postojećih organa.

Primjedba/predlog/sugestija 2:

U odnosu na član 106a

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Važećim zakonom u članu 56 stav 3 propisano je da komisiju za provjeru obrazuje organ za upravljanje kadrovima koju čine, starješina organa za upravljanje kadrovima, lice iz kategorije visoki rukovodni kadar iz državnog organa u kojem se vrši popuna radnog mjesta i istaknuti stručnjak u odgovarajućoj oblasti rada. Predloženim zakonskim izmjenama postupak izbora predsjednika i članova za obje komisije vrši se pred Upravnim odborom (predstavnik Ministarstva, Generalnog sekretarijata Vlade i reprezentativnog sindikata uprave) koji formira komisiju u sastavu: predsjednik i članovi Upravnog odbora Centra, direktor Centra i predstavnik Ministarstva iz kategorije visoki rukovodni kadar. Komisija za izbor Upravnom odboru dostavlja listu za izbor predsjednika i članova Državne disciplinske komisije, koji preko Ministarstva predlaže Vladi predsjednika i članove Disciplinske komisije. Dosadašnje zakonsko uređenje predviđalo je da posle dobijanja liste za izbor kandidata ministar nakon obavljenog razgovora sa kandidatima predlaže Vladi kandidata za imenovanje.

Predlogom izmjena zakona preuzima se iz nadležnosti Uprave za ljudske resurse postupak za izbor i imenovanja članova obje komisije i prenosi se u nadležnost članova Upravnog odbora. Dosadašnjim zakonskim rješenjima radilo se o postupku izbora kandidata koji se odvijao u dvije faze – prva faza pred Komisijom koji obrazuje organ za upravljanje kadrovima i druga faza pred ministrom koji predlaže Vladi kandidate za imenovanje. Predloženim zakonskim izmjenama Upravnom odboru su data ovlašćenja da se pred njim, koji čini većinu članova u Komisiji za izbor, vrši provjera znanja i sposobnosti kandidata, koji je istovremeno predlagač kandidata za izbor,

bez pojašnjenja na koji način se biraju članovi Upravnog odbora, na osnovu kojih kvalifikacija i kompetencija mogu vršiti izbor lica za čije radno mjesto je predviđeno sedam ili deset godina radnog iskustva i položen pravosudni ispit.

Budući da se nesumljivo stiče utisak kako pravne, tako i opšte nesigurnosti, ostaje nejasna potreba za izmjenama u dijelu već uređenog, funkcionalnog modela jedne od osnovnih nadležnosti Uprave za ljudske resurse, te predlažemo da navedena odredba zakona glasi "Javni konkurs za predsjednika Državne disciplinske komisije vrši se u skladu sa odredbama člana ovog zakona kojim je uređen postupak provjere i predlaganja starješine organa uprave. Javni konkurs za članove Državne disciplinske komisije vrši se u skladu sa odredbama člana ovog zakona kojim je uređen postupak provjere i predlaganja visokog rukovodnog kadra.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt zakona urediće ova pitanja u okviru postojećih organa.

Primjedba/predlog/sugestija 3:

Član 106 stav 3

Član 142 stav 3

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Predloženim zakonskim izmjenama i dopunama mijenjaju se uslovi za članove Komisija i to da više od polovina članova obje komisije moraju imati položen pravosudni ispit.

Iz ovoga proizilazi da za obavljanje iste funkcije, predlagač zakona propisuje različite uslove, a način kako je formulisana norma, ostavlja prostor za još jednu pravnu nesigurnost u odnosu na kandidate koji nemaju položen pravosudni ispit, to jeste, ostavlja prostor za tumačenje da svakako imaju prednost kandidati sa položenim pravosudnim ispitom. Ovako normirani uslovi cijene se diskriminatorskim u odnosu na kandidate koji nemaju položen pravosudni ispit.

Sam pravosudni ispit, kao uslov, svakako je od suštinskog značaja u pravosudnom sistemu ali ne i u javnoj upravi, posebno na funkcijama gdje su od ključnog značaja poznavanje propisa kojim su uređena prava, obaveze i odgovornosti državnih i lokalnih službenika i namještenika, te primjena Zakona o upravnom postupku u radu obje Komisije, kao i iskustvo stečeno na poslovima iz radnih odnosa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ova izmjena ima za cilj jačanje potrebnih kvalifikacija članova Komisije. Ukazujemo i da je u važećem Zakonu propisano da predsjednik mora imati položen pravosudni ispit, a predsjednik u postupku ima ista prava i obaveze kao i član.

Primjedba/predlog/sugestija 4:

Član 108 stav 5,6 i 7

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Nejasno je ovo zakonsko rješenje kod činjenice da o zakonitosti donesenih odluka obje komisije odlučuje Upravni sud Crne Gore, a procenat usvojenih i odbijenih tužbi predstavljen je u godišnjem izvještaju o radu, koji se preko ministarstva dostavlja Vladi Crne Gore. Dakle, stručnost i savjesnost u radu Komisije, Vlada treba da cijeni kroz njen godišnji Izvjestaj o radu. Nadalje, kako smo i prethodno ukazali u zakonu nije pojašnjeno koje su kvalifikacije i kompetencije članova Upravnog odbora da bi mogli utvrditi nestručnost i nesavjesnost obavljanja funkcije predsjednika ili člana Komisije. Ovo je važno istaći radi dosadašnje prakse državnih organa u utvrđivanju

nestručnosti i nesavjesnosti u radu VRK ili starješina organa, gdje je po ocjeni suda ne mali broj odluka poništen, a greške plaćaju građani Crne Gore.

Predlog se djelimično usvaja.

Obrazloženje:

Postupak za utvrđivanje nestručnog ili nesavjesnog obavljanja funkcije predsjednika, odnosno člana Disciplinske komisije i Komisije za žalbe sprovodiće komisija koju formira Vlada za svaki pojedinačni slučaj.

Primjedba/predlog/sugestija 5:

Član 147 f stav 3 tačka 4

Za direktora može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima, ispunjava, između ostalih, uslov da ima položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki.

Pored uslova propisanih zakonom, među kojima je i položen pravosudni ispit, uz uslov da kandidat mora imati i položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki, samo će suziti krug lica koja se mogu prijaviti na konkurs. Valja napomenuti da je Zakonom o javnim nabavkama propisano da je naručilac dužan da odredi najmanje jedno lice koje obavlja poslove službenika za javne nabavke, iz reda zaposlenih, odnosno lice koje je angažovano za poslove javnih nabavki u skladu sa zakonom, dok su nadležnosti direktora propisane članom 147 g izmjene i dopune zakona.

Predlažemo da se ovaj uslov izbriše iz predloga zakona, kako bi veći broj lica imao pravo da konkuriše za radno mjesto direktora Centra.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt zakona urediće ova pitanja u okviru postojećih organa.

Primjedba/predlog/sugestija 6:

Član 32

Da li je član 130 stav 4 (Državni službenik, odnosno namještenik ne može se rasporediti za vrijeme privremene spriječenosti za rad, za vrijeme trudnoće ili porodiljskog odsustva) potrebno usaglasiti sa odredbom člana 17 ovog Zakona (U članu 66 stav 2 poslije riječi: "trudnoće" dodaju se zarez i riječ: "roditeljskog". Izuzetno od stava 2 ovog člana, državni službenik, odnosno namještenik može se rasporediti uz pisanu saglasnost).

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 7:

Član 33

U članu 131 u stavu 1 riječi „130 stav 2“ zamjenjuju se riječima „130 stav 3“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

“Državni službenik, odnosno namještenik koji se nalazi na raspolaganju, ima pravo prijave na interni oglas”.

Sugestija : U članu 130 dodat je stav 2 tako da upućujuća norma treba da bude na stav 3 člana 130.

Član 131 nema stav 4 i 5.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 8:

Priikom formulisanja Prelaznih odredbi Zakona, treba imati u vidu realni rok koji je potreban za usklađivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, imajući u vidu da će u svim aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji biti potrebna izmjena uslova za radna mjesta.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 9:

Odredbu člana 34 stav 3 Zakona o državnim službenicima i namještenicima potrebno je precizirati iz razloga što ista izaziva nedoumice, te se postavlja pitanje: da li to znači da samo, ako niko od prijavljenih kandidata ne ispunjava uslove oglasa, lice bez državnog ispita može da zasnuje radni odnos, ili ova odredba znači da lice bez državnog ispita može da bude izabrano između ostalih lica koja ispunjavaju sve uslove oglasa.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Predmetna norma biće precizirana.

Primjedba/predlog/sugestija 10:

U odnosu na odredbu člana 34 stav 1 alineja 6 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, ukazujemo da u zakonu, niti u nekom drugom propisu nije potpuno razrađeno koji je to kriterijum prilikom zasnivanja radnog odnosa koji određuje da je neko počinio krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje posla na koji konkuriše. Smatramo da bi ovo pitanje trebalo regulisati donošenjem Pravilnika o utvrđivanju krivičnih dijela, za čiju osudu državni službenik, postaje nedostojan za obavljanje poslova u državnom organu (kako je to uređeno u R.Srbiji), jer se na ovaj način postavlja pitanje da li se dostojnost za rad procjenjuje na osnovu radnog mjesta na koje se konkuriše ili težine počinjenog krivičnog djela.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Naime, ovaj uslov treba tumačiti u zavisnosti od konkretnog radnog mjesta. Nisu ista krivična djela smetnja za sva radna mjesta.

Primjedba/predlog/sugestija 11:

U članu 42 potrebno je izbrisati da se interni oglas objavljuje i na internet stranici državnog organa u kojem se vrši popuna radnog mjesta. Može se desiti situacija da organ u kome se vrši popuna radnog mjesta propusti da objavi interni oglas a to može biti jedan od razloga za žalbu .

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 12:

U odnosu na član 46 ukazujemo da ne postoji okvir kompetencija za radna mjesta čija popuna se vrši putem internog ili javnog oglasa.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Navedeni član propisuje da se kompetencije provjeravaju u zavisnosti od kategorija. U konkretnom slučaju kompetencije se provjeravaju za VRK i starješine organa uprave. U narednom periodu razvijace se i okvir kompetencija i za ostale kategorije državnih službenika.

Primjedba/predlog/sugestija 13:

U odnosu na član 49 a u vezi sa članom 52 potrebno je precizirati da li lice koje je po osnovu ovog instituta bilo jednom u radnog odnosa u nekom državnom organu u trajanju od 6 mjeseci, a nađe se nakon toga na listi za izbor, može biti ponovo u evidenciji.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 14:

U odnosu na član 50 predlažemo brisanje stava 2 imajući u vidu da je u postupku uvođenje e prijave. Kandidati su do sada dostavljali kopiju dokumentacije i vraćanje dokumentacije je preobiman i bespredmetan posao, posebno kod činjenice da je 2023.godine bilo prijavljeno 9792 kandidata.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 15:

U odnosu na član 56 postavlja se pitanje ko čini komisiju u situacijama kada u organu nema lica iz kategorije visoki rukovodni kadar a nije sistematizovano ili popunjeno drugo radno mjesto iz ove kategorije.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

Komentar će biti dodatno sagledan.

Primjedba/predlog/sugestija 16:

U odnosu na član 60 ukazujemo: U praksi se javlja veliki problem zbog neažurnog predlaganja raspoređivanja ovih lica i donošenja rješenja o rasporedu, pri čemu su lica iz stava 1 al. 1, 2 i 4 ovog člana i Zakona prinuđena da podnesu zahtjev za naknadu, jer se isti podnosi u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, kako ne bi izgubili pomenuto pravo, a smatrali su povoljnijim raspoređivanje na odgovarajuće radno mjesto. Sud je zauzeo stav da je stranka samim podnošenjem zahtjeva za naknadu izvršila izbor pripadajućih prava, te stranka nema mogućnost da u toku primanja naknade bude raspoređena na odgovarajuće radno mjesto. Dakle, u zakonu nije propisano do kada se mora podnijeti predlog za raspoređivanje, kako bi se ostavila mogućnost izbora ovim licima.

Zbog ovakvih situacija, trebalo bi se naći drugačije zakonsko rješenje, u smislu, da se odredi zakonski rok, koji je kraći od 30 dana za dostavljanje predloga službeniku po podnijetom zahtjevu za raspored, za raspoređivanje na radno mjesto za koje ispunjava uslove, ili za dostavljanje

obavještenja da ne postoji takvo radno mjesto, kako bi isti, u roku od 30 dana, izvršio izbor između pripadajućih prava.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Navedeni problem već je riješen Nacrtom zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 17:

U odnosu na član 63 ukazujemo: Jasno je da navedena odredba Zakona predviđa mogućnost da starješina organa na ovaj način nagradi službenike koji zapaženo obavljaju poslove, u smislu što ih može rasporediti u više zvanje i time im omogućiti ostvarivanje i veće zarade, ali ovaj vid raspoređivanja predstavlja i mogućnost da se službenik degradira nekoliko zvanja ispod zvanja koje trenutno obavlja, ne dajući pritom ni razloge za to, niti mogućnost da žalbom može zadržati odlaganje izvršenja do konačnosti rješenja. Tako npr. samostalni savjetnik II kojem je zaradnim rješenjem utvrđen koeficijent 9,4, može se rasporediti na radno mjesto viši savjetnik II za koje je predviđen koeficijent 8,3, što predstavlja veoma veliku razliku za službenika u visini zarade, a rješenje kojim se utvrđuje pravo se donosi u skraćenom postupku, i time se službenik trajno raspoređuje, bez prava na mogućnost da žalbom može odložiti izvršenje. Kod ovakve odredbe Zakona i skraćenog obrazloženja koje podrazumijeva da obrazloženje rješenja ne sadrži razloge za donošenje istog, žalba i ne pruža mogućnost nekog većeg uticaja na raspoređivanje.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Trajni raspored vrši se zbog potreba rada. U tom smislu i rasporedno rješenje sadržaće razloge potreba rada, koje rješenje će imati zaštitu u žalbenom ili sudskom postupku.

Primjedba/predlog/sugestija 18:

U odnosu na član 82 predlažemo rješenje kao što je bilo u prethodnom ZDSIN, odnosno da se vrate 4 ocjene: odličan, dobar, zadovoljava i ne zadovoljava.

Državni službenik odnosno namještenik dobija ocjenu rada:

-odličan, ako pokazuje visok nivo stručnosti i samostalnosti u vršenju poslova, obezbjeđuje njihovo blagovremeno izvršavanje, daje korisne prijedloge ili pokazuje izuzetnu motivaciju za rad i postiže rezultate u radu bolje od predviđenih za radno mjesto na koje je raspoređen;

-dobar, ako pokazuje potreban nivo stručnosti i samostalnosti, čiji rad i poštovanje službene dužnosti obezbjeđuje pouzdano vršenje poslova, koji svoje poslove izvršava blagovremeno i u skladu sa pravilima struke sa zanemarljivim greškama u radu;

-zadovoljava, ako pokazuje niži nivo stručnosti od potrebnog za uredno vršenje poslova, čiji rad i poštovanje službene dužnosti obezbjeđuje najmanju moguću mjeru prihvatljivih standarda kvaliteta rada i preciznost u vršenju poslova, koji griješi u radu i postupanju, koji svoje poslove bez opravdanog razloga ne izvršava blagovremeno i u skladu sa pravilima struke i na čiji rad i postupanje neposredni rukovodilac ima primjedbi;

-ne zadovoljava, ako ne pokazuje potrebnu stručnost i samostalnost neophodnu za ostvarivanje minimuma standarda kvaliteta rada i pouzdanog i prihvatljivog vršenja poslova, koji značajno griješi u radu i postupanju, odnosno koji poslove učestalo ne izvršava blagovremeno i u skladu sa pravilima struke i ne pokazuje interesovanje za kvalitet svog rada, uprkos tome što neposredni rukovodilac ili starješina organa ima primjedbi na njegov rad i upozorava ga na propuste i nepravilnosti.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ovakvo rješenje u ranije važećem zakonu predstavljalo je problem u praksi. Naime, bilo je teško napraviti distinkciju između ocjene dobar i zadovoljava. Smatramo da su 3 ocjene prava mjera, iz razloga što najnižu ocjenu mogu dobiti službenici koji ne zadovoljavaju ni jedan kriterijum ocjenjivanja, dok je lakše napraviti razliku između službenika koji se ocjenjuju ocjenom "dobar" i "ističe se".

Primjedba/predlog/sugestija 19

U odnosu na član 83 ukazujemo da je stavom 2 propisano da je prije utvrđivanja predloga ocjene rada neposredni rukovodilac, dužan da sa predlogom ocjene upozna državnog službenika, odnosno namještenika i omogući mu da se izjasni. Uredbom o ocjenjivanju rada državnih službenika i namještenika propisana su bliža mjerila, način i postupak ocjenjivanja rada državnih službenika odnosno namještenika i istom je propisano da neposredni rukovodilac sačinjava službenu zabilješku u koju unosi datum upoznavanja i eventualno neslaganje državnog službenika, odnosno namještenika i drugog zaposlenog sa predlogom ocjene rada, kao i razloge neslaganja.

Prethodnim zakonskim rješenjima i propisima bila je obaveza da se službenik nakon razmjene informacija potpiše, čime se dokazuje sadržina izjave date u službenoj zabilješci. Međutim, u situacijama kada žaloci osporavaju sadržinu službene zabilješke ili i sam čin upoznavanja sa predlogom ocjene, daleko bolje rješenje je obaveza potpisivanja izjave, kako je to bilo predviđeno prethodnom uredbom.

Navedeno nije u skladu ni sa članom 65 Zakona o upravnom postupku, kojim je između ostalog propisano da o usmenoj raspravi ili drugoj važnijoj radnji u upravnom postupku, kao i o važnijim usmenim izjavama stranaka ili trećih lica u upravnom postupku sačinjava se zapisnik, te da lica koja su dala izjave potpisuju zapisnik neposredno ispod svoje izjave.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Zapisnik o ocjeni rada nije uređen ovim zakonom, već Uredbom.

Primjedba/predlog/sugestija 20

U odnosu na član 123 ukazujemo da je istim propisano da državnom službeniku, odnosno namješteniku prestaje radni odnos ako neopravdano izostane sa posla pet radnih dana uzastopno. U slučaju iz stava 1 ovog člana, državnom službeniku, odnosno namješteniku prestaje radni odnos danom izvršnosti rješenja o prestanku radnog odnosa. Zbog ogromnog broja službenika koji šansu za život i zaposlenje traže u inostranstvu, pribjegli su ovom zakonskom rješenju za prestanak radnog odnosa, kako bi se stvorila mogućnost da šansu za zaposlenje na to radno mjesto dobije neko lice koje je nezaposleno. Međutim, u praksi se dešava da Komisija za žalbe, zbog procesnih ili materijalnih razloga, mora poništiti prvostepeno rješenje, koje zbog neblagovremenog postupanje prvostepenih organa po rješenjima Komisije, dovodi do situacije da rješenje o prestanku radnog odnosa po ovom osnovu postane izvršno nakon dužeg vremenskog perioda (čak i do godinu dana ili duže) jer stranke uz pomoć advokata, koriste različita pravna sredstva kako bi se postupak odugovlačio. Dakle, službenik pri ovakvim zakonskim rješenjima može da ne dolazi na posao, recimo godinu dana a da ima sva prava iz rada i po osnovu rada. Ovaj član navodimo samo opreza radi, jer su se ovakve situacije dešavale u prethodnim godinama.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Navedeni razlozi nedostavljanja rješenje u blagovremenom i razumnom roku ne mogu biti predmet ovog zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 21

Odredbom člana 130, 131, 132 i 133 ZDSiN regulisano je pitanje radno-pravnog statusa službenika koji se nalaze na raspolaganju.

U praksi se javlja problem kada treba utvrditi datum stavljanja na raspolaganje službenika, Naime, pri činjenici da službenici imaju pravo žalbe na rješenja o stavljanju na raspolaganje, da žalba odlaže izvršenje rješenja, problem nastaje kada rješenje o stavljanju na raspolaganje, bude poništeno od strane Komisije za žalbe i bude vraćeno na ponovni postupak i odlučivanje prvostepenom organu.

Prvostepeni organi, u većini slučajeva, stavljaju datum raspolaganja, zanemarujući činjenicu da od tog datuma službenici ostavaruju druga prava, a koja u konkretnom ne mogu ostvariti (npr. ne mogu se retroaktivno javiti na interne oglase).

I kada nema žalbe sporan je datum stavljanja na raspolaganje, jer kada se rješenjem nekog organa državni službenik stavi na raspolaganje organu za upravljanje kadrovima za potrebe internog tržišta rada, mora proći određeni period vremena dok se to rješenje dostavi stranci i proteknu rokovi za žalbu, kao i dok organ dostavi Upravi kopiju personalnog dosijea, u kom slučaju prođe nekad i po mjesec dana i više, pa se postavlja pitanje kada taj državni službenik koji je na raspolaganje može da se nađe na toj evidenciji.

Šta sa namještenicima koji se stave na interno tržište rada, kako će se oni javljati na interne oglase budući da je članom 41 propisano da se popuna radnog mjesta namještenika vrši na osnovu javnog oglasa.

Predlog se prihvata.

Obrazloženje:

Nacrt zakona će biti inoviran.

Primjedba/predlog/sugestija 22

U odnosu na član 133

U praksi se javljao problem ko isplaćuje otpremninu jer je Uprava donosila rješenje o prestanku radnog odnosa.

Potrebno je regulisati ko isplaćuje otpremninu ako dođe do ukidanja državnog organa budući da Uprava za ljudske resurse donesi rješenje o prestanku radnog odnosa.

Predlog se ne prihvata

Obrazloženje:

Pitanje otpremnine je predmet Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

14. Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)

Primjedba/predlog/sugestija 1:

U članu 7 (važećeg) Zakona o državnim službenicima i namještenicima (u daljem tekstu Zakona), riječi „promjene pola“, zamjenjuju se riječju „roda“, a riječ „invaliditeta“, zamjenjuje se riječju „invalidnosti“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Ne postoji kategorija *promjene pola*, već *prilagođavanja pola rodu*, prema tome riječ treba adekvatno definisati. Takođe, invalidnost je lično svojstvo, dok je invaliditet društveni fenomen koji nastaje iz sadejstva oštećenja, odnosno invalidnosti i okolinskih i barijera u stavovima. Prema tome, imajući u vidu da se diskriminacija vrši po osnovu ličnog svojstva, neophodno je zamijeniti navedeni termin na predloženi način.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predmetna terminologija je korišćenja na osnovu izraza koji su propisani zakonima kojima je regulisana ova oblast.

Primjedba/predlog/sugestija 2:

U članu 10 Zakona, nakon stava 2, dodaje se novi stav 3 koji glasi:

Neće se smatrati diskriminacijom zapošljavanje osoba s invaliditetom, pripadnika populacije Roma i Egipćana i drugih manjinskih naroda i zajednica, lica manje zastupljenog pola i/ili roda i drugih lica koje pripadaju grupama u nepovoljnom položaju, kada ispunjavaju opšte uslove oglašenog radnog mjesta.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Smatramo da se princip afirmativne akcije mora propisati Zakonom, odnosno ponovo uvesti u matični zakon koji reguliše zapošljavanje u državnoj upravi, zbog podsticanja i davanja prednosti prilikom ispunjavanja opštih uslova, odnosno posjedovanja jednakih kvalifikacija od strane pojedinaca koje pripadaju navedenim grupama.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Jedno od osnovnih načela u Zakonu o državnim službenicima i namještenicima propisuje jednaku dostupnost radnih mjesta.

Primjedba/predlog/sugestija 3:

Poslije člana 6 Nacrta zakona, dodaju se novi članovi Nacrta zakona.

Član 7

Član 34 Zakona, stav 1, alineja 3, briše se, dok se alineja 6 mijenja na sljedeći način:

-Nije osuđivano za nasilje u porodici i/ili nasilje nad ženom i/ili krivično djelo koje ga čini nedostojnim za rad u državnom organu.

U skladu sa prethodnim, važeći član 35 Zakona promijeniti i prilagoditi onim vrstama poslova koje zahtijevaju zdravstvenu sposobnost u skladu sa propisima zaštite i zdravlja na radu.

Takođe, u skladu sa dopunjenom alinejom 6, ostatak tekta Zakona prilagoditi, odnosno uskladiti sa predloženom dopunom.

Član 8

U članu 36 (važećeg) Zakona, nakon stave 1, dodaje se novi stav 2, koji glasi:

U slučaju da je kandidat za polaganje stručnog ispita lice sa invaliditetom, ispit se prilagođava na način i u formi naznačenoj od strane kandidata prilikom prijave ispita.

Trenutni članovi 7- 45 Nacrta zakona postaju članovi 9-47.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Opšti uslovi za zasnivanje radnog odnosa, odnosno za zaključenje *Ugovora o radu* ne smiju da obuhvataju opštu zdravstvenu sposobnost, jer to predstavlja diskriminaciju po osnovu zdravstvenog stanja. Neka radna mjesta i poslovi, među posebnim zahtjevima, mogu imati opštu zdravstvenu sposobnost, međutim ne među opštim uslovima, i ne sva radna mjesta i pozicije. Potvrda/dokaz o opštoj zdravstvenoj sposobnosti za neka radna mjesta, odnosno pozicije može biti dio posebnih uslova, po principu kako je definisana i provjera radnih sposobnosti.

Pored navedenog, smatramo da lice koje je prekršajno ili krivično odgovaralo za nasilje u porodici i/ili nasilje nad ženom nije dostojno zasnivanja radnog odnosa u državnoj upravi.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

U vezi prve sugestije, Uprava za ljudske resurse, prilikom ocjenjivanja ispunjenosti uslova za apliciranje za radno mjesto, svako krivično djelo procjenjuje u odnosu na kriterijum nedostojnosti za rad u državnim organima. Ovo posebno jer u zakonu nijesu precizirana ta krivična djela, već Krivičnim zakonikom Crne Gore.

U vezi sugestije broj dva, u praksi polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima se uvijek prilagodi potrebi kandidata koje je lice sa invaliditetom.

Radna sposobnost cijeni se u odnosu na konkretno radno mjesto.

Primjedba/predlog/sugestija 4:

Član 33 Nacrta zakona mijenja se, tako da glasi:

U članu 131, u stavu 2 nakon riječi „ili je roditelj djeteta sa teškim invaliditetom“, dodaju se riječi „ili je lice sa invaliditetom“, tako da stav glasi:

Državnom službeniku, odnosno namješteniku koji je prije stavljanja na raspolaganje radio ili imao pravo da radi polovinu punog radnog vremena zbog njege djeteta sa težim smetnjama u razvoju ili je samohrani roditelj sa djetetom do navršenih sedam godina života ili je roditelj djeteta sa teškim invaliditetom, ili je lice sa invaliditetom, na raspolaganju se nalazi do odgovarajućeg raspoređivanja, a najduže jednu godinu od dana stavljanja na raspolaganje.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

“Državni službenik, odnosno namještenik koji se nalazi na raspolaganju, ima pravo prijave na interni oglas”.

Dosadašnji stav 5 postaje stav 6.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Smatramo da pored navedenih kategorija zaposlenih treba uvrstiti i osobe s invaliditetom. Dodatno, vjerujemo da nije pravedno propisivati navedeno pravo za sve navedene kategorije, uključujući roditelje djece sa smetnjama u razvoju i sa teškim invaliditetom, ali ne i za osobe s invaliditetom, pa bi predložena dopuna značila i pravednost prema osobama s invaliditetom koje uživaju pravo na rad.

Predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje:

U dijelu prve sugestije ukazujemo da u ovom trenutku izmjene zakona ne idu u pravcu dopuna ovih normi. Svakako, predloženo će biti dodatno razmotreno u narednom periodu.

Sugestija u vezi prava prijave na interni oglas lica koja se nalaze na raspolaganju se prihvata.

Primjedba/predlog/sugestija 5

Sugerišemo da prilikom izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, u cilju preciziranja odredbe člana 34 st. 7 Zakona, koja je u trenutnoj formulaciji neustavna, diskriminatorna za osobe s invaliditetom i nesaglasna sa postojećim pozitivnim propisima i ratifikovanim međunarodnim konvencijama, dolje navedene prijedloge uvrstite u tekst finalne verzije Nacrta koji će biti upućen u dalju proceduru.

Član 1

U Zakonu o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18 od 10.01.2018, 034/19 od 21.06.2019 i 008/21 od 26.01.2021) dopunjuje se član 34 st. 7, tako što se prije riječi „penziju“ dodaju riječi „prijevremenu starosnu penziju ili starosnu“, tako da sada glasi: „U državnom organu ne može da zasnuje radni odnos lice koje je korisnik prava na prijevremenu starosnu penziju ili starosnu penziju, u skladu sa zakonom.“

Obrazloženje

Odredba člana 34 st. 7 Zakona, u trenutnoj formulaciji, je neustavna, diskriminatorna za osobe sa invaliditetom i nesaglasna sa postojećim pozitivnim propisima i ratifikovanim međunarodnim konvencijama iz oblasti zaštite prava osoba sa invaliditetom, rada i zapošljavanja (MOR) i zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Naime, u cilju racionalizacije zapošljavanja u organima državne uprave, članom 34, st. 7 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18 od 10.01.2018) je propisana potpuno nova odredba, nepoznata u uporednom pravu:

„U državnom organu ne može da zasnuje radni odnos lice koje je korisnik prava na penziju, u skladu sa zakonom.“

Tumačeći ovu odredbu i njene posljedice, u toku njene primjene, organizacije osoba s invaliditetom došle su do zaključka da se istom diskriminišu određene kategorije radno sposobnih lica sa invaliditetom. Naime, propisivanjem da u državnom organu ne može da zasnuje radni odnos lice koje je korisnik prava na penziju, bez obzira na osnov penzije i status lica, može dovesti do diskriminacije i kršenja prava na rad, slobodan izbor zanimanja i zaposlenja, i to one kategorije radno sposobnih lica sa invaliditetom koja nijesu ostvarila pravo na starosnu penziju, već na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka radne sposobnosti ili gubitka radne sposobnosti za specifičnu djelatnost (invalidi rada koji se nalaze i na evidenciji ZZZCG), odnosno osoba s invaliditetom, korisnika porodične penzije, koji žele da se zaposle i time obustave isplatu porodične penzije.

U tom pravcu ukazujemo na relevantne odredbe iz važećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Sl. list RCG, br. 54/2003 i "Sl. list CG", br. 12/2007, 42/2016, 55/2016 i 80/2020 – u daljem tekstu ZPIO) koji članom 16 propisuje tri osnova za ostvarivanje prava na penziju: 1) za slučaj starosti pravo na starosnu penziju i prijevremenu starosnu penziju; 2) za slučaj invalidnosti pravo na invalidsku penziju; 3) za slučaj smrti, pravo na porodičnu penziju.

Članom 30 st. 1 istog Zakona je propisano da invalidnost postoji kad kod osiguranika zbog promjena u zdravstvenom stanju, koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane potpuni gubitak radne sposobnosti. Ovdje valja ukazati da nije sporno da lice koje ima potpuni gubitak radne sposobnosti ne može nigdje zasnovati radni odnos, po sili zakona, (ne samo u državnom organu), jer ne ispunjava uslov iz člana 20 st. 2 Zakona o radu, a ni uslov iz člana 34 st. 1 alineja 3 Zakona o državnim službenicima i namještenicima. S toga nije potrebno u spornoj odredbi posebno isticati da lice koje je korisnik prava na invalidsku penziju, po osnovu potpunog gubitka radne sposobnosti, ne može zasnovati radni odnos.

Međutim, sporna odredba diskriminiše široki krug osoba s invaliditetom koji imaju preostalu radnu sposobnost, a koji su korisnici nekog oblika invalidske penzije (često niže od minimalne). Naime, ZPIO članom 30 st. 2 dalje propisuje da invalidnost postoji i kad kod osiguranika zaposlenog zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane djelimični gubitak radne sposobnosti od 75%, a članom 31 st. 2 da osiguranik kod koga nastane djelimični gubitak radne sposobnosti iz člana 30 stav 2 ovog zakona stiče pravo na djelimičnu invalidsku penziju. Dalje, odredbom člana 33 je propisano da osiguranik kod koga je utvrđen gubitak radne sposobnosti iz člana 30 stav 2 ovog zakona može biti zaposlen jednu četvrtinu punog radnog vremena.

Iz ove odredbe se zaključuje da „invalidi rada“¹ koji su korisnici prava na penziju, ali imaju preostalu radnu sposobnost, mogu biti zaposleni jednu četvrtinu radnog vremena. Međutim zbog diskriminatorne odredbe člana 34 st. 7, onemogućeni su da se zaposle i rade sa četvrtinom punog radnog vremena u organima državne uprave, što je školski primjer diskriminatorne odredbe.

Osim navedene kategorije lica koja imaju djelimični gubitak radne sposobnosti, postoji i kategorija lica sa invaliditetom koja ostvaruje pravo na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka

¹ Termin koji koristi ZPIO

radne sposobnosti, usljed povrede na radu prilikom vršenja teške i opasne djelatnosti, a koje su to pravo ostvarili po ranijim saveznom propisima. Kod njih nije nastao potpuni gubitak radne sposobnosti, već samo nesposobnost za bavljenje određenim fizički zahtjevnim i opasnim poslom. Za sve ostale poslove ove osobe sa invaliditetom su potpuno radno sposobne, nalaze se na otvorenom tržištu rada i evidenciji ZZZCG. Međutim zbog diskriminatorne odredbe člana 34 st. 7, i ova kategorija lica sa invaliditetom je onemogućena da se zaposli i radi u organima državne uprave.

I u konačnom, imamo kategoriju korisnika prava na porodičnu penziju. Shodno članu 46 st. 7 ZPIO propisano je da dijete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala poslije uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao do svoje smrti. Shodno članu 112 st. 4 ZPIO korisniku porodične penzije koji se zaposli ili obavlja samostalnu djelatnost na teritoriji Crne Gore ili u inostranstvu obustavlja se isplata penzije. Ovdje imamo situaciju da je osoba s invaliditetom koja se kroz razne programe organizacija osoba s invaliditetom uključila u društvo, tako da više nije nesposobna za samostalan život i rad, a koja je korisnik porodične penzije, onemogućena da se prijavi na konkurs za rad u državnom organu (prethodni uslov), usljed diskriminatorne odredbe člana 34 st. 7, iako bi zapošljavanjem bila obustavljena isplata porodične penzije. Tu se radi uglavnom o obrazovanim i ambicioznim mladim ljudima, koji su kroz razne programe psiho-socijalne podrške i edukacije osposobljene za samostalni život i rad, ali se usljed diskriminatorne odredbe ne mogu profesionalno ostvariti u državnoj službi, iako je mnogim to cilj i težnja.

Sva ova lica sa invaliditetom, iako radno sposobna da u punom ili ograničenom radnom vremenu ostvaruju svoje ustavno pravo na rad, su diskriminisana odredbom trenutno važećeg člana 34 st. 7 Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Navedena lica sa invaliditetom, u granicama svoje radne sposobnosti, mogu zasnovati radni odnos po opštim propisima o radu, kao i po Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, u bilo kojem privrednom subjektu, ali su trenutnim zakonskim riješenjem, počev od 2018. godine, onemogućena (diskriminisana) da zasnuju radni odnos u državnom organu.

Ovo je posebno problematično, jer se ovdje Država javlja u ulozi poslodavca OSI. Dakle, u situaciji kada imamo veliki procenat nezapošljenih osoba sa invaliditetom, Država koja bi trebala da radi na stvaranju uslova za zapošljavanje OSI, zakonskim propisom ograničava mogućnost zapošljavanja određenih kategorija lica sa invaliditetom u organima državne uprave čime šalje lošu poruku i drugim poslodavcima. Država se, u konkretnom slučaju, umjesto za princip afirmativne akcije odlučila da sprovede neposrednu diskriminaciju prema jednoj kategoriji stanovništva, osobama sa invaliditetom sa preostalim radnom sposobnošću.

Sa navedenog, a kako bi se otklonio akt diskriminacije, treba precizirati odredbu člana 34 st. 7 Zakona o državnim službenicima i namještenicima na način što će se ista odnositi samo na lica koja su ostvarila pravo na prijevremenu starosnu penziju ili starosnu penziju, što je i bila intencija zakonopisca. Vjerujemo da nije bila intencija zakonopisca da onemogući određenim kategorijama radno sposobnih lica sa invaliditetom, koja nijesu stekla pravo na starosnu penziju, da zasnuju radni odnos u organima državne uprave i iskažu svoj radni potencijal.

Ako se već ima za cilj racionalizacija zapošljavanja u organima državne uprave, ima mnogo različitih modaliteta kojima se to može postići, ali to svakako ne smije i ne može biti po cijenu diskriminacije osoba sa invaliditetom, odnosno osoba sa preostalim radnom sposobnošću, koje nijesu stekle uslov za starosnu penziju. Šta više, Zakon o državnim službenicima i namještenicima treba da sadrži načelo afirmativne akcije u pogledu zapošljavanja osoba sa invaliditetom i da im omogućava olakšano zapošljavanje.

Usaglašenost sa Ustavom, evropskim zakonodavstvom, potvrđenim međunarodnim konvencijama i pozitivnim propisima

Trenutna odredba člana 34 st. 7 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je neustavna, protivna evropskom zakonodavstvu, potvrđenim međunarodnim konvencijama i pozitivnim propisima, te se stoga ovom dopunom ista usaglašava sa navedenim pravnim aktima, kako slijedi:

USTAV CRNE GORE

član 62

Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.

Član 68

Jemči se posebna zaštita lica sa invaliditetom.

ZAKON O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM

Član 22

Diskriminacijom po osnovu invaliditeta u oblasti profesionalne rehabilitacije, rada i zapošljavanja smatra se:

- 1) nezapošljavanje lica s invaliditetom, koje ima jednake ili bolje kvalifikacije, stručne ili radne sposobnosti nego lice bez invaliditeta, u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast rada i oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom;
- 2) ograničavanje pristupa zapošljavanju, samozapošljavanju ili profesiji, članstvu u organizaciji radnika ili poslodavaca licu sa invaliditetom;
- 3) propisivanje restriktivnijih pravila koja se odnose na rad i radne uslove, uključujući otpuštanje i zaradu za lica sa invaliditetom;
- 5) propisivanje drugačijih i nepovoljnih uslova licu ili grupi lica s invaliditetom za ostvarivanje drugih prava iz radnog odnosa, u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast rada i oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom.

ZAKON O RADU

Član 20

(1) Ugovor o radu može da zaključi lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

(2) Opšti uslovi, u smislu stava 1 ovog člana, su: da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost.

(4) Lice sa invaliditetom, može da zaključi ugovor o radu pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Zaštita prava lica sa invaliditetom

Član 119

(1) Zaposleno lice sa invaliditetom poslodavac je dužan da, u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti u kvalifikaciji nivoa obrazovanja, odnosno stručne kvalifikacije, u skladu sa ocjenom organa nadležnog tijela za utvrđivanje invaliditeta.

KONVENCIJA O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM

Rad i zapošljavanje

Član 27

1. Države strane ugovornice priznaju osobama sa invaliditetom pravo na rad, ravnopravno sa drugima; to uključuje pravo na mogućnost sticanja sredstava za život radom koji je slobodno izabran ili prihvaćen na tržištu rada i u radnoj sredini koja je otvorena, uključiva i pristupačna za osobe sa invaliditetom. Države strane ugovornice će garantovati i unapređivati ostvarivanje prava na rad, uključujući i one osobe koje postanu invalidi tokom rada, tako što će preduzeti odgovarajuće korake, uključujući putem zakonodavstva, između ostalog, u cilju:

(a) zabrane diskriminacije na osnovu invalidnosti u vezi sa svim pitanjima koja se tiču svih oblika zapošljavanja, uključujući uslove za stupanje u radni odnos, angažovanje i zapošljavanje, stalnost zapošljavanja, napredovanje na radnom mestu i bezbedne i zdrave radne uslove;

- (b) zaštite prava osoba sa invaliditetom da, ravnopravno sa drugima, uživaju pravedne i povoljne uslove za rad, uključujući jednake mogućnosti i nadoknadu za rad jednake vrednosti, bezbedne i zdrave radne uslove, uključujući zaštitu od uznemiravanja i ispravljanje nepravdi;
 - (c) stvaranja uslova da osobe sa invaliditetom imaju mogućnost da ostvaruju svoje pravo na rad i sindikalno udruživanje, ravnopravno sa drugima;
 - (d) omogućavanja osobama sa invaliditetom da imaju efikasan pristup opštim tehničkim programima i programima za stručno usmeravanje, kao i uslugama nalaženja posla i stručne i kontinuirane obuke;
 - (e) podsticanja mogućnosti zapošljavanja i napredovanja u karijeri za osobe sa invaliditetom na tržištu rada, kao i pružanje pomoći u pronalaženju, sticanju, očuvanju posla i vraćanja na posao;
 - (f) unapređivanja mogućnosti za samozapošljavanje, preduzetništvo, razvoj zadruga i otpočinjanje vlastitog posla;
 - (g) zapošljavanja osoba sa invaliditetom u javnom sektoru;
 - (h) podsticanja zapošljavanja osoba sa invaliditetom u privatnom sektoru putem odgovarajućih politika i mera, koje mogu obuhvatati i afirmativne akcione programe, podsticaje i druge mere;
 - (i) obezbeđenja razumnog smeštaja osobama sa invaliditetom na radnom mestu;
 - (j) podsticanja osoba sa invaliditetom da stiču radno iskustvo na otvorenom tržištu rada;
 - (k) podsticanja programa stručne i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom, programa za zadržavanje posla i vraćanje na posao osoba sa invaliditetom.
2. Države strane ugovornice će obezbediti da osobe sa invaliditetom ne budu držane u ropstvu ili stanju sličnom ropstvu, kao i da budu zaštićene, ravnopravno sa drugima, od prisilnog rada ili radne obaveze.

I. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Član 1 – predloženom dopunom precizira se član 34 st. 7 tako što se prije riječi „penziju“ dodaju riječi „prijevremenu starosnu penziju ili starosnu“, čime se otklanja osnov koji bi mogao dovesti do diskriminacije osoba sa invaliditetom sa preostalom radnom sposobnošću, a koje su korisnici prava na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka radne sposobnosti ili gubitka sposobnosti za određenu specifičnu djelatnost, odnosno osoba sa invaliditetom korisnika prava na porodičnu penziju, koji su se osposobili za samostalan život i rad.

Egzistiranje važeće odredbe člana 34 st. 7 u Zakonu o državnim službenicima i namještenicima predstavlja neposrednu diskriminaciju lica sa invaliditetom, ista je protivna Ustavu Crne Gore i Konvenciji o pravima osoba sa invaliditetom, jer onemogućava slobodan izbor zanimanja i zapošljavanje licima sa invaliditetom, sa preostalim radnim sposobnostima, u organima državne uprave.

II. Finansijska sredstva koja je potrebno obezbijediti u budžetu Crne Gore za sprovođenje Zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva u budžetu Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Norma koja se nalazi u važećem zakonu nije u cilju onemogućavanja zasnivanja radnog odnosa zbog postojanja ili nepostojanja radne sposobnosti kandidata, već zbog ostvarivanja prava na penziju po bilo kom osnovu. Naime, onemogućeno je pravo zasnivanja radnog odnosa svim licima koja se nalaze u penziji, bez izuzetaka

Napomena:

Dana 10.04.2024. godine od strane Ministarstva odbrane Crne Gore, i dana 16.04.2024. godine od strane Saveza udruženja paraplegičara Crne Gore, pristigli su Predlozi za dopunu Nacrta zakona o državnim službenicima i namještenicima, sa primjedbama i sugestijama, koji su uzeti u

razmatranje, iz razloga što su dostavljeni prije sačinjavanja ovog izvještaja, a sve u cilju unapređenja transparentnosti i otvorenosti javne uprave.

15. Ministarstvo odbrane

Primjedba/predlog/sugestija 1

Dopuna Nacrta zakona, na način što bi se dodao novi član koji bi propisao mogućnost preuzimanja državnih službenika i namještenika, uz njihovu saglasnost, a na osnovu sporazuma između državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne samouprave.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije1: Članom 65 važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano je da državni službenik, odnosno namještenik zbog potreba rada može biti privremeno raspoređen u drugi državni organ, na odgovarajuće radno mjesto, uz njegovu saglasnost, najduže do šest mjeseci. Smatramo da ova norma ograničava fluktoaciju postojećeg kadra u državnoj upravi i organima lokalne samouprave. Prihvatanjem predloga Ministarstva odbrane omogućile se brže raspoređivanje kvalitetnog i iskusnog kadra deficitarnih zanimanja iz jednog organa u drugi, a sve u cilju jačanja administrativnih kapaciteta organa koji imaju potrebu za potpunom državnim službenicima i namještenicima sa specifičnim znanjima.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

U konkretnom slučaju obesmislio bi se interni oglas, a proces zapošljavanja izgubio bi odlike transparentnosti i konkurentnosti.

Primjedba/predlog/sugestija 2

Dopuna Nacrta zakona, na način što bi se dodao novi član koji bi propisao izuzetak u odnosu na član 44 važećeg zakona u odnosu na lica koja se mogu javiti na interni oglas za popunu radnih mjesta u Ministarstvu odbrane. Naime, predlažemo da pored zaposlenih u Ministarstvu odbrane, pravo na prijavu na interni oglas imaju i lica u službi u Vojsci Crne Gore.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije2: Lica u službi u Vojsci Crne Gore su profesionalna vojna lica i civilna lica u službi u Vojsci koja, u skladu sa Zakonom o odbrani I Zakonom o Vojsci Crne Gore, mogu biti postavljena, odnosno raspoređena na radna mjesta u Ministarstvu odbrane. Za vrijeme rada na ovim radnim mjestima lica u službi u Vojsci zadržavaju svoj status pripadnika Vojske i sva svoja prava i obaveze crpe iz Zakona o Vojsci Crne Gore i drugih propisa u oblasti odbrane. S obzirom da služba u Vojsci profesionalnih vojnih lica traje do navršanih 55 godina života i 35 godina staža osiguranja u efektivnom trajanju, Vojsku svake godine napuštaju lica koja imaju veliko iskustvo na poslovima odbrane koja bi mogla zasnivanjem radnog odnosa u Ministarstvu odbrane da nastave da daju veliki doprinos daljem razvoju sistema odbrane. Stvaranjem pravnog osnova da se ova lica prijavljuju na interne oglase Ministarstva odbrane, omogućava se Ministarstvu da zadrži iskusan kadar, koji ima specifična znanja koja ne posjeduju državni službenici i namještenici.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Ovaj zakon, opšti je zakon za državne službenike i namještenike bez obzira na organ u kojem zasnivaju radni odnos.

16. Savez udruženja paraplegičara Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1

U Zakonu o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18 od 10.01.2018, 034/19 od 21.06.2019 i 008/21 od 26.01.2021) dopunjuje se član 34 st. 6, tako što se prije riječi „penziju“ dodaju riječi „prijevremenu starosnu penziju ili starosnu“, tako da sada član 34 st.6 glasi:

„U državnom organu ne može da zasnuje radni odnos lice koje je korisnik prava na prijevremenu starosnu penziju ili starosnu penziju, u skladu sa zakonom.“

Obrazloženje

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima sadržan je u članu 16 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru .

II Razlozi za donošenje zakona

Tumačeći ovu odredbu i njene posljedice, u toku njene primjene, organizacije osoba sa invaliditetom došle su do zaključka da se istom diskriminišu određene kategorije radno sposobnih lica sa invaliditetom. Naime, propisivanjem da u državnom organu ne može da zasnuje radni odnos lice koje je korisnik prava na penziju, bez obzira na osnov penzije i status lica, može dovesti do diskriminacije i kršenja prava na rad, slobodan izbor zanimanja i zaposlenja, i to one kategorije radno sposobnih lica sa invaliditetom koja nijesu ostvarila pravo na starosnu penziju, već na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka radne sposobnosti ili gubitka radne sposobnosti za specifičnu djelatnost (invalidi rada koji se nalaze i na evidenciji ZZZCG), odnosno osoba sa invaliditetom, korisnika porodične penzije, koji žele da se zaposle i time obustave isplatu porodične penzije.

U tom pravcu ukazujemo na relevantne odredbe iz važećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (Sl. list RCG, br. 54/2003 i "Sl. list CG", br. 12/2007, 42/2016, 55/2016 i 80/2020 - u daljem tekstu ZPIO) koji članom 16 propisuje tri osnova za ostvarivanje prava na penziju: 1) za slučaj starosti pravo na starosnu penziju i prijevremenu starosnu penziju; 2) za slučaj invalidnosti pravo na invalidsku penziju; 3) za slučaj smrti, pravo na porodičnu penziju.

Članom 30 st. 1 Zakona je propisano da invalidnost postoji kad kod osiguranika zbog promjena u zdravstvenom stanju, koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane potpuni gubitak radne sposobnosti.

Ovdje valja ukazati da nije sporno da lice koje ima potpuni gubitak radne sposobnosti ne može nigdje zasnovati radni odnos, po sili zakona, (ne samo u državnom organu), jer ne ispunjava uslov iz člana 20 st. 2 Zakona o radu, a ni uslov iz člana 34 st.1 alineja 3 Zakona o državnim službenicima i namještenicima. S toga nije potrebno u spornoj odredbi posebno isticati da lice koje je korisnik prava na invalidsku penziju, po osnovu potpunog gubitka radne sposobnosti, ne može zasnovati radni odnos.Međutim, sporna odredba diskriminiše široki krug osoba sa invaliditetom koji imaju preostalu radnu sposobnost, a koji su korisnici nekog oblika invalidske penzije (često niže od minimalne). Naime, ZPIO članom 30 st. 2 dalje propisuje da invalidnost postoji i kad kod osiguranika zaposlenog zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane djelimični gubitak radne sposobnosti od 75%, a članom 31 st.2 da osiguranik kod koga nastane djelimični gubitak radne sposobnosti iz člana 30 stav 2 ovog zakona stiče pravo na djelimičnu invalidsku penziju.

Odredbom člana 33 je propisano da osiguranik kod koga je utvrđen gubitak radne sposobnosti iz člana 30 stav 2 ovog zakona može biti zaposlen jednu četvrtinu punog radnog vremena. Trenutno važećom odredbom Zakona o državnim službenicima i namještenicima, čija se izmjena traži, onemogućene su osobe sa invaliditetom da rade 1/4 radnog vremena u državnim organima, što je školski primjer neposredne diskriminacije u zapošljavanju OSI, a krši se i član 1 Protokola 1 Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, jer se onemogućava osoba sa invaliditetom da ostvari zaradu u državnom organu.

Osim navedenog, po ranijem Zakonu o PIO ("Sl. list SCG" 014/83,.. 059/92, 027/94...) postoji i kategorija osiguranika „invalidi rada II i III kategorije" ,koji osiguranici primaju penziju u skladu sa tim propisima i njihovom kategorijom invalidnosti. Članom 55v toga Zakona propisano je da korisniku invalidske penzije - invalidu rada II i III kategorije, koji stupi na rad sa radnim vremenom koje odgovara njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti, odrediće se novi iznos invalidske penzije ako nastane pogoršanje ranije utvrđene invalidnosti ili novi slučaj invalidnosti koji daje pravo na invalidsku penziju.

Iz ove odredbe se zaključuje da „invalidi rada" I koji su korisnici prava na penziju, ali imaju preostalu radnu sposobnost, mogu biti zaposleni u skladu sa preostalom radnom sposobnošću. Međutim zbog diskriminatorne odredbe člana 34 st.6 spornog zakona, onemogućeni su da se zaposle i rade sa četvrtinom punog radnog vremena u organima državne uprave, što je takođe očigledni primjer diskriminatorne odredbe.

Smatramo da nije bila namjera zakonodavca da onemogući osobe sa invaliditetom, koje primaju djelimičnu invalidsku penziju i imaju preostalu radnu sposobnost, da se zaposle i rade u državnim organima, u granicama svoje radne sposobnosti, sve do sticanja prava na punu invalidsku ili starosnu penziju. Naročito što se radi o poslovima koji su pogodni za lica sa invaliditetom i koji ne iziskuju posebnu fizičku sposobnost.

Nadalje, postoje i kategorija lica sa invaliditetom koja ostvaruje pravo na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka radne sposobnosti, usljed povrede na radu prilikom vršenja teške i opasne djelatnosti, a koje su to pravo ostvarili po ranijim saveznim propisima. Kod njih nije nastao potpuni gubitak radne sposobnosti, već samo nesposobnost za bavljenje profesionalnom djelatnošću. Za sve ostale poslove ove osobe sa invaliditetom su potpuno radno sposobne, nalaze se na otvorenom tržištu rada i evidenciji ZZZCG. Međutim zbog diskriminatorne odredbe člana 34 st.6 spornog zakona, i ova kategorija lica sa invaliditetom je onemogućena da se zaposli i radi u organima državne uprave.

I u konačnom, imamo kategoriju korisnika prava na porodičnu penziju. Shodno članu 46 Zakona propisano je da dijete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada do završetka školovanja, ali najkasnije do navršenih 25 godina života, ako studira. Takođe, dijete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala poslije uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao do svoje smrti. Shodno članu 112 st.4 ZPIO korisniku porodične penzije koji se zaposli ili obavlja samostalnu djelatnost na teritoriji Crne Gore ili u inostranstvu obustavlja se isplata penzije, što nije sporno. Međutim to se ne odnosi na korisnike porodične penzije do navršenih 19 godina starosti, odnosno do navršenih 25 godina starosti (koji studiraju - član 112a). Ovdje imamo situaciju da (sve) mlade osobe koje imaju pravo da rade i primaju porodičnu penziju ne mogu da se zaposle u organima državne uprave, jer su korisnici prava na porodičnu penziju, iako im Zakon o PIO tu mogućnost omogućava članom 112 a. Osim toga, osobama sa invaliditetom, koji su korisnici porodičnih penzija spornom odredbom se onemogućava konkurisanje na poslovima u organima države uprave, iako bi im nakon zaposlenja isplata penzije bila obustavljena, jer bez obzira na obustavu isplate penzije, oni bi i dalje ostali korisnici prava na penziju. Ovdje se radi o osobama sa invaliditetom koje su se kroz razne programe integrisale u društvo, tako da više nijesu nesposobne za samostalan život i rad, a koje su korisnici porodične penzije. Njima je onemogućeno da se prijave na konkurs za rad u državnom organu (prethodni uslov), usljed diskriminatorne odredbe člana 34 st.6 spornog zakona, iako bi zapošljavanjem bila obustavljena isplata porodične penzije, jer bi i dalje to lice bilo korisnik prava, u smislu sporne odredbe (obustava isplate ne znači i gubitak prava). Tu se radi uglavnom o obrazovanim i ambicioznim mladim ljudima, koji su kroz razne programe psiho-socijalne podrške i edukacije osposobljene za samostalni život i rad, ali se usljed diskriminatorne odredbe ne mogu profesionalno ostvariti u državnoj službi, iako je mnogima to cilj i težnja.

Sva ova lica sa invaliditetom, iako radno sposobna da u punom ili ograničenom radnom vremenu ostvaruju svoje ustavno pravo na rad, su diskriminisana odredbom trenutno važećeg člana 34 st. 6 Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Navedena lica sa invaliditetom, u granicama svoje radne sposobnosti, mogu zasnovati radni odnos po opštim propisima o radu, kao i po Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, u bilo kojem privrednom subjektu, ali su trenutnim zakonskim riješenjem, počev od 2018.godine, onemogućena (diskriminisana) da zasnuju radni odnos u državnom organu i žive od svoga rada, budući da su njihove djelimične penzije i druga primanja (koja se tretiraju kao „penzija“) niska.

Ovo je posebno problematično, jer se ovdje Država javlja u ulozi poslodavca OSI. Dakle, Država koja bi trebala da radi na stvaranju uslova za zapošljavanje OSI, zakonskim propisom ograničava mogućnost zapošljavanja određenih kategorija lica sa invaliditetom u organima državne uprave čime šalje lošu poruku i drugim poslodavcima. Država se, u konkretnom slučaju, umjesto za princip afirmativne akcije odlučila da sprovede neposrednu diskriminaciju prema jednoj kategoriji stanovništva, osobama sa invaliditetom sa preostalom radnom sposobnošću.

Sa navedenog, a kako bi se otklonio akt diskriminacije, treba precizirati odredbu člana 34 st. 6 Zakona o državnim službenicima i namještenicima na način što će se ista odnositi samo na lica koja su ostvarila pravo na prijevremenu starosnu penziju ili starosnu penziju, što je i bila intencija zakonopisca. Vjerujemo da nije bila intencija zakonopisca da onemogući određenim kategorijama radno sposobnih lica sa invaliditetom, koja nijesu stekla pravo na starosnu penziju, da zasnuju radni odnos u organima državne uprave i iskažu svoj radni potencijal kao osobe sa invaliditetom. Ako se već ima za cilj racionalizacija zapošljavanja u organima državne uprave, ima mnogo različitih modaliteta kojima se to može postići, ali to svakako ne smije i ne može biti po cijenu diskriminacije osoba sa invaliditetom, odnosno osoba sa preostalom radnom sposobnošću, koje nijesu stekle uslov za starosnu penziju. Šta više, Zakon o državnim službenicima i namještenicima treba da sadrži načelo afirmativne akcije u pogledu zapošljavanja osoba sa invaliditetom i da im omogućava olakšano zapošljavanje.

III. Usaglašenost sa Ustavom, evropskim zakonodavstvom, potvrđenim međunarodnim konvencijama i pozitivnim propisima

Trenutna odredba člana 34 st. 6 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je neustavna, protivna evropskom zakonodavstvu, potvrđenim međunarodnim konvencijama i pozitivnim propisima, te se stoga ovom dopunom ista usaglašava sa navedenim pravnim aktima, kako slijedi:

USTAV CRNE GORE

član 62

Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.

član 68

Jemči se posebna zaštita lica sa invaliditetom.

ZAKON O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM

član 22

Diskriminacijom po osnovu invaliditeta u oblasti profesionalne rehabilitacije, rada i zapošljavanja smatra se:

- 1) nezapošljavanje lica s invaliditetom, koje ima jednake ili bolje kvalifikacije, stručne ili radne sposobnosti nego lice bez invaliditeta, u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast rada i oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom;
- 2) ograničavanje pristupa zapošljavanju, samozapošljavanju ili profesiji, članstvu u organizaciji radnika ili poslodavaca licu sa invaliditetom;
- 3) propisivanje restriktivnijih pravila koja se odnose na rad i radne uslove, uključujući otpuštanje i zaradu za lica sa invaliditetom;

- 4) propisivanje drugačijih i nepovoljnih uslova licu ili grupi lica s invaliditetom za ostvarivanje drugih prava iz radnog odnosa, u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast rada i oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom.

ZAKON O RADU

Član 20

1. Ugovor o radu može da zaključi lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

2. Opšti uslovi, u smislu stava 1 ovog člana, su: da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost.

3. Lice sa invaliditetom, može da zaključi ugovor o radu pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Zaštita prava lica sa invaliditetom

član 119

(1) Zaposleno lice sa invaliditetom poslodavac je dužan da, u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti u kvalifikaciji nivoa obrazovanja, odnosno stručne kvalifikacije, u skladu sa ocjenom organa nadležnog tijela za utvrđivanje invaliditeta.

KONVENCIJA O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM

Rad i zapošljavanje

član 27

1. Države strane ugovornice priznaju osobama sa invaliditetom pravo na rad, ravnopravno sa drugima; to uključuje pravo na mogućnost sticanja sredstava za život radom koji je slobodno izabran ili prihvaćen na tržištu rada i u radnoj sredini koja je otvorena, uključiva i pristupačna za osobe sa invaliditetom. Države strane ugovornice će garantovati i unapređivati ostvarivanje prava na rad, uključujući i one osobe koje postanu invalidi tokom rada, tako što će preduzeti odgovarajuće korake, uključujući putem zakonodavstva, između ostalog, u cilju:

(a) zabrane diskriminacije na osnovu invalidnosti u vezi sa svim pitanjima koja se tiču svih oblika zapošljavanja, uključujući uslove za stupanje u radni odnos, angažovanje i zapošljavanje, stalnost zapošljavanja, napredovanje na radnom mestu i bezbedne i zdrave radne uslove;

(b) zaštite prava osoba sa invaliditetom da, ravnopravno sa drugima, uživaju pravedne i povoljne uslove za rad, uključujući jednake mogućnosti i nadoknadu za rad jednake vrednosti, bezbedne i zdrave radne uslove, uključujući zaštitu od uznemiravanja i ispravljanje nepravdi;

(c) stvaranja uslova da osobe sa invaliditetom imaju mogućnost da ostvaruju svoje pravo na rad i sindikalno udruživanje, ravnopravno sa drugima;

(d) omogućavanja osobama sa invaliditetom da imaju efikasan pristup opštim tehničkim programima i programima za stručno usmeravanje, kao i uslugama nalaženja posla i stručne i kontinuirane obuke;

(e) podsticanja mogućnosti zapošljavanja i napredovanja u karijeri za osobe sa invaliditetom na tržištu rada, kao i pružanje pomoći u pronalaženju, sticanju, očuvanju posla i vraćanja na posao;

(f) unapređivanja mogućnosti za samozapošljavanje, preduzetništvo, razvoj zadruga i otpočinjanje vlastitog posla;

(g) zapošljavanja osoba sa invaliditetom u javnom sektoru;

(h) podsticanja zapošljavanja osoba sa invaliditetom u privatnom sektoru putem odgovarajućih politika i mera, koje mogu obuhvatati i afirmativne akcione programe, podsticaje i druge mere;

(i) obezbeđenja razumnog smeštaja osobama sa invaliditetom na radnom mestu;

(j) podsticanja osoba sa invaliditetom da stiču radno iskustvo na otvorenom tržištu rada;

(k) podsticanja programa stručne i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom, programa za zadržavanje posla i vraćanje na posao osoba sa invaliditetom.

2. Države strane ugovornice će obezbediti da osobe sa invaliditetom ne budu držane u ropstvu ili stanju sličnom ropstvu, kao i da budu zaštićene, ravnopravno sa drugima, od prisilnog rada ili radne obaveze.

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Član 1 - predloženom dopunom precizira se član 34 st.6 tako što se prije riječi „penziju” dodaju riječi „prijevremenu starosnu penziju ili starosnu”, čime se otklanja osnov koji bi mogao dovesti do diskriminacije osoba sa invaliditetom sa preostalom radnom sposobnošću, a koje su korisnici prava na invalidsku penziju po osnovu djelimičnog gubitka radne sposobnosti ili gubitka sposobnosti za određenu specifičnu djelatnost, odnosno osoba sa invaliditetom korisnika prava na porodičnu penziju, koji su se osposobili za samostalan život i rad, a žele obustavu isplate penzije.

Egzistiranje važeće odredbe člana 34 st.6 u Zakonu o državnim službenicima i namještenicima predstavlja neposrednu diskriminaciju lica sa invaliditetom, ista je protivna Ustavu Crne Gore i Konvenciji o zaštiti prava osoba sa invaliditetom, jer onemogućava slobodan izbor zanimanja i zapošljavanje licima sa invaliditetom, sa preostalim radnim sposobnostima, u organima državne uprave.

V. Finansijska sredstva koja je potrebno obezbijediti u budžetu Crne Gore za sprovođenje Zakona Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva u budžetu Crne Gore.

Predlog se ne prihvata.

Obrazloženje:

Norma koja se nalazi u važećem zakonu nije u cilju onemogućavanje zasnivanja radnog odnosa zbog postojanja ili nepostojanja radne sposobnosti kandidata, već zbog ostvarivanja prava na penziju po bilo kom osnovu. Naime, onemogućeno je pravo zasnivanja radnog odnosa svim licima koja se nalaze u penziji, bez izuzetaka

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: **Podgorica, jun 2024. godine**

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona:

Direktorat za državnu upravu

MINISTAR
mr Marash Dukaj